Telefon št. 74. *Posamna številka 10 h.*

Po pošti prejeman:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta » 13 » — »
četrt » » 6 » 50 »
mesec » 2 » 20 »

V upravništvu prejeman:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta » 10 » — »
četrt » » 6 „ — »
mesec » 1 » 70 »

Za pošiljanje na dom 20 h na mesec.

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 48. V Ljubljani, v soboto, 28. februvarija 1903. Letnik XXXI.

Izjava.

Ni sicer moja navada odgovarjati na poročila liberalnih časopisov, ker je njihova lažnjivost itak vsem resnim ljudem pri nas znana. Le posebni uzroki me semtertje privedejo odgovarjati posebno debelim lažem. Tako laž je nekdo izlegel v reškem „Novem Listu“, odkoder je prešla v „Edinost“ in „Narod“ in morda še v kak drug liberalni list. Ta laž se glasi, da bi bil jaz ministerskemu predsedniku Körberju obljubil glasove „Slovanske zveze“ za vojno predlogo, ako vlada razpusti kranjski deželni zbor. To trditev označujem kot čisto navadno in podlo laž. Jaz sploh glede deželnega zbora in njegovih razmer od vlade nikdar nisem nič zahteval in sploh razmere v kranjskem deželnem zboru niso igrale niti najmanjše uloge glede stališča, katero sem zavzemal napram vladi v državnem zboru. Če kdo kaj druzega trdi, naj se pred vsem osebno predstavi, naj nikar brezimno ne pisari, potem ga bom nazval za čisto navadnega nesramnega lažnika in sicer izven državnega zbora in poslanske immunitete, da mu dam priliko, da me toži. Sicer pa ni nobenega dvoma, da vse to izhaja iz enega vira in sicer iz slovenskega liberalnega vira, kar je tem smešneje, ko so to ljudje, ki se niso sramovali iz čisto navadnih strankarskih, egoističnih vzrokov glasovati za dispozicijski fond in katerim odrekam kot narodnjak vsako pravico kedaj še reči kako besedo o narodnih stvareh.

Na Dunaju, dne 27. febr. 1903.

Dr. Ivan Šusteršič,
državni in dež. poslanec.

* * *

Opomba uredništva.

Cel teden so se zopet liberalci zaganjali v dr. Šusteršiča. To, kar sami izvršujejo, podtikali so dr. Šusteršiču. Ljudje, ki so sposobni desetkrat glasovati za dispozični zaklad, ako se vlada ozira na njihovo strankarstvo, hočejo podtikati dr. Šusteršiču, da je v državnem zboru zapustil vseslovensko stališče.

Liberalci so dejanski že beračili pri vladi, naj pritiska na naše poslance, da odnehajo glede dežel. zbora, naši poslanci pa nimajo nobenega povoda radi kranjskega deželnega zbora pritiskati na vlado, saj je stvar vlade, ako ji ugajajo sedanje razmere v kranj. dež. zboru.

Stvar taktike „Slovanske zveze« je, da se je pri glasovanju absentirala.

Vlada je imela itak sigurno večino. Pišejo naj o tem liberalci kar hočejo, o vzrokih glasovanja se je razpravljalo v klubu in člani so si dali častno besedo, da o tem molče, za to ne dobe liberalci odgovora.

Da jim ne bo dolgčas, ogledajo naj si svoje poslance, ki niso vedeli storiti druzega, kakor da so se pri glasovanju obesili na druge jugoslovanske poslance in se — absentirali.

Najbolj bedasta pa je liberalna trditev, da bi o tej priliki »Slovanska zveza“ lahko vrgla Gleispacha.

Čudno, da ne pišejo, da bi lahko odstavila Körberja. Pri vsej zadevi je jako smešno prizadevanje, da se brezpomembna liberalna frakcija, za katero se v državnem zboru nihče ne zmeni, napihuje kot nekak faktor.

Pri tem računajo liberalni časnikarji le na neumnost svojih pristašev. Nismo čitali že davno kaj bolj neumnega, kakor v »Narodu« namigavanje, da je Körber radi vojne predloge klical k sebi dr. Tavčarja. Kaj se briga Körber pri takih predlogah za Tavčarjevo brezpomembno trojico! Tavčar je bil res pri Körberju, a le v zadevi kranjskega deželnega zbora, radi katere zadeve je bil prošen k ministerskemu predsedniku ob istem času tudi dr. Susteršič. O vojni predlogi ni bilo govora, zato je Tavčarjevo napihovanje smešno.

Jugoslovanskih poslancev dr. Tavčar ne bo učil politike in taktike, ker iz vsega »Narodovega« prizadevanja gleda ven le grda pošast stranskih namenov nemško-slovenske zveze, in tudi to se dr. Tavčarju ne bo posrečilo, da bi v svoji brezpomembnosti kaj uplival na sestav »Slovanske zveze«. Kakor doslej, bodo tudi v naprej naši poslanci z vsemi močmi prizadevali si po svoji najboljši vesti koristiti narodu. Liberalno hujskanje jih ni in ne bo pri tem oviralo.

Politika desperacije in razdiranja.

V Ljubljani, 26. svečana.

Dobro je še znano, kakšen infernalen krik so bili zagnali naši domači liberalci v zadevi »žlindre«. Cel teden niso živeli o ničemur drugem, kakor samo o tem.

V svoji najivnosti so mislili, da so politično ubili dr. Šusteršiča in da oslabé našo stranko. Pa »klerikalni zmaj« ima trdo življenje, in tisti krik mu ni nič škodoval na zdravju.

Liberalci slovenski ne vzdržujejo svoje stranke pri življenju z delom, temveč le s terorizovanjem nasprotnika, s podlimi osebnimi napadi in vsakojakimi spletkami.

Da pri tem svojem čednem delu nič ne gledajo, ali kaj škodujejo slovenski stvari, je žalostna resnica.

Ko se je bil »jugoslovanski klub« oprostil čestite osebe dr. Tavčarja in so ž njim šli trije drugi pristaši, tedaj je imela delegacija liberalnih korifej proste roke za svojo politiko.

Mislili smo, no sedaj bo pokazal dr. Tavčar in njegovi pristaši v državni zbornici, kaj zna in premore njegova politična pamet. Svoj čas se je v krogu svojih udanih »špisarjev« v Krškem bahal, da mora slovenska politika zapustiti šablonska dosedanja pota.

Dr. Tavčar je v državni zbornici s svojimi tremi pristaši res zapustil šablonska pota politike in nastopil nova pota.

V prvo je po znani celjski bitki, kjer smo nasproti nemškim strankam od Wolfa tja do barona Schwegla ostali zmagonosni, zasnoval v »Narodu« nov kompromis glede celjske gimnazije.

Da so vse slovanske stranke osupnjeno in z začudenjem gledale na to počenjanje, je tudi znano.

Dr. Tavčar je s svojim predlogom v »Narodu« »slavno« retiriral, ko so tudi spodnještajerski Slovenci zaklicali svoj energični »Quos ego!“

Ta politika liberalcev ni bila šablonska ali slovenska tudi ne.

Drugi slavni čin liberalcev je bil, da so glasovali za dispozicijski zaklad. — Drugi slovenski in hrvatski poslanci so pri dispozicijskem zakladu hodili drugačno, »šablonsko« politično pot.

Ko sta se »slovansko središče« in »jugoslovanski klub« združila, bilo je zopet liberalcem težko pri srcu.

Dr. Susteršič, ki leži kakor svinec liberalcem v želodcu, je celo imel nekaj zaslug za to združenje.

Ker pa liberalci mislijo, da kar oni sovražijo, mora celi svet ž njimi sovražiti, zato so Hrvatom in Stajercem strašansko zamerili, da so s Susteršičem in ostalimi Slovenci v enem klubu.

Zato pa iščejo in iščejo, da bi našli seme razdora, da bi »slovansko zvezo« zopet raztrgali.

Ko je liberalna skupina podala neko interpelacijo glede sodnih razmer v okrožju graškega nadsodišča, tedaj so bili napravili grdo krivico poslancu dr. Ploju s pisanjem v „Slov. Narodu“. Poslanec dr. Ploj pa jim je dobro posvetil in razkril vso „perfidijo“ dotične notice ter še pristavil, da on bo vedel vedno braniti slovenske pravice in ob sedanjih razmerah ne bo nikdar glasoval za dispozicijski zaklad, kakor so neki gospodje — storili.

Kedor pozna politično naravo našega špecijalnega kranjskega liberalizma, se jako moti, da ta odneha od takih političnih potov.

Komaj se je bila ustanovila „Slovanska zveza“, je začel sejati seme nezaupanja. Sumničil je, da so šli poslanci pod Susteršičevo komando, da bo Šusteršič ta klub prodal vladi za „klerikalne« kranjske namene. — Pripisoval je takorekoč Šusteršiču strašno moč v klubu in s tako pisavo v „Narodu« indirektno vse poslance: dr. Ploja, dr. Ivčevića, dr. Ferrija itd. stigmatizoval za duševne revčke, za politične ovce, ki se dajo od dr. Šusteršiča zlorabljati.

Ko je bila zadnji čas brambena predloga v razpravi in je „Slovanska zveza“ v odseku glasovala proti predlogi, v plenumu

LISTEK.

Nekaj o finem časniškem tonu.

Sklenili smo, da se poboljšamo. Trden in neomajljiv je bil ta naš sklep, in nobena stvar ni bila v stanu ga ovreči. Seveda! Saj vže leta in leta beremo po liberalnih listih in slišimo iz liberalnih ust, da je pisava »klerikalnih« listov neotesana, surova, kmetavzarska, osebna, neestetična in kar je še drugih enakih adjektivov, s katerimi se izraža zaničevanje kaki pisavi. Liberalci se posamezni in pa v korporacijah zgražajo nad nami.

Začeli smo premišljevati. Naša pisava torej draži našega bližnjega, ako je liberalec. V kavarni, kamor vender človek hodi, da pozabi pri črni ali beli kavi, partiji plemenitega taroka ali pri strasti pomirjujoči domini križe in težave življenja in se razvedri, mora se liberalec jeziti čez našo pisavo. V gostilni, kjer si človek s pivom hladi razburjeni dub, ali z rujnim vincem krepi domišljiji peruti, razburja naša pisava liberalcem duhove, in poleg čistega dima smodk spuščajo iz ust nekoliko manj čiste zabavljice proti nam. Da, celo dragoceni čas liberalnih izvoljenih javnih funkcijonarjev krademo, ker morajo po javnih zastopih našo pisavo kritikovati.

Jasno je torej, da o dosedanji „klerikalni“ pisavi lahko s pesnikom, ako ga malo popravimo, rečemo: »Liberalne jeze so pogosto rjule.“

»Te videt', grji videti napake, — Je srcu rane vsekalo krvave«, in kaj druzega nam je ostajalo, kot skleniti, da se poboljšamo?!

Hoteli smo spraviti to poboljšanje v nekak sistem. Najprvo smo hoteli spoznati, kako ne smemo pisati, potem pa smo se hoteli ob vzgledih elegantne in fine časniške pisave učiti lepega pisanja.

Z vso vnemo lotili smo se prvega dela te gotovo vzvišene zadače. Kako torej ne smemo pisati, da ne razburjamo živcev našim liberalcem? Omislili smo si Mark Twaine, ki tako drastično zna popisavati mnogoštevilne amerikanske žurnaliste in način njihovega pisanja. Brali smo njegovo »Poročilo o časnikarstvu v Tennessee«. Slika nam v tej črtici žurnalista, čegar pisava je someščane tako razburjala, da so s kamni, palicami in revolverji oboroženi obiskavali ga v uredništvu, ter s tem orožjem podčrtavali besede svoje kritike o njegovi pisavi. Kako pa je mož tudi pisal! »Poprano in vspičeno«, tako imenuje sam svojo pisavo. Toda občudujmo fini slog njegovih dnevnih vestij: »Tisti osel Blossom od (konkurenčnega časnika) „Groma in bojnega klica prostosti“ v Higginsville že zopet tukaj zastonj je in pije pri Van Buren-ovih.« Ali: »Opozarjamo, da tisti bedasti lump od (časnika) „Jutranjega klica“ v Mud Springs v svojem navadnem nagnenju do laži trdi, da Van Werter ni izvoljen. Nebeški poklic časnikarstva je, razširjati resnico, iztrebljati zmote, vzgajati javne manire, jih olikati in povzdigniti, vse ljudi napraviti milejše, krepostnejše, milosrčnejše, jih v vsakem oziru poboljšati, posvetiti in osrečiti. In vendar oskrunja ta zavrženi lopov svoj visoki poklic vztrajno z razširjanjem neresnice, obrekovanj, graje in podlosti.« Ali: »Mesto Blathersville želi napraviti Nicholsonov tlak. Ječa in ubožna hiša bili bi mu bolj potrebni. Na tlakovanje mislijo v tako revnem gnezdu, katero obstoji iz dveh žganjaren, ene kovačnice in iz gorčičnega časniškega obliža, ki se imenuje: „Vsakdanji ura!“ Stari osel Buckner, kateri ureja „Vsakdanji ura“, spušča v tej stvari na ves glas i-a v navadni svoji prismojenosti in misli, da govori razumno.«

Zadosti! Kako morajo ali so vsaj morali pisati nekateri časniki v Ameriki, da jih slavni satirik tako biča! Vse slabe lastnosti ima na sebi pisava teh listov, grobost, domišljavost, surovost, samo ene ne: svinjarjenja.

Sedaj pa smo z vnemo iskali vzgledov za lepo, dostojno, elegantno in fino pisavo. Kam drugam naj bi se obrnili, kot k tistim, ki nas kritikujejo! Ako bodemo vsaj tako pisali, kot nas oni uče, bo že nekaj! Saj vedo, kako se mora pisati, ker nas tako ostro prijemajo radi pisave. Do tega sklepa prišli smo v ponedeljek. Vzeli smo torej v roke »Slov. Narod«. Začeli smo takoj pri dnevnih vesteh. Sedaj pa čujte, kaj smo brali! Tako le piše »Slov. Narod«, glasilo tistih, ki druge uče dostojne pisave, v ponedeljek 23. februvarija 1903:

»Nova domovina« je glasilo slovenskih popov v severnih ameriških državah

pa se je glasovanja vzdržala, dvignil je „Narod“ strašanski krik, kako brezpametno je »Zveza“ ravnala, da se je nesmrtno blamirala i. t. d.

Mi, ki poznamo dr. Tavčarjev „Narod“ in njegovega Malovrha od blizu, smo v dno duše prepričani, da bi bil »Narod« o glasovanju povedal ravno tisto kritiko, pa če bi bila zveza glasovala dosledno »za« ali pa dosledno „proti“.

»Narodu« v političnih rečeh ni za stvarno kritiko, temveč tendenca je, da politični njegovi domači nasprotniki delajo vedno napak.

Seve da poslanci na Dunaju ne dajo nič na tako tendenčno pisavo. Pa to list tudi nič ne ženira, samo da liberalci na Kranjskem verjamejo, in ti verjamejo „Narodu“ vse.

Dejstvo je, da čuti liberalna delegacija svoj klaverni položaj, in da skuša z vsemi sredstvi, da bi razbila „Zvezo“. — Nič ne de, če pri tem trpi slovenska in hrvatska ter sploh slovanska stvar. Razdiranje, to je geslo.

S svojim blaznim liberalizmom so potrgali vezi z nasprotno slovensko stranko na Kranjskem in z besnim osebnim bojem so otrovali tudi osebno občevanje.

Iz dna svoje slovensko-patrijotične duše želimo, da bi razsodneji liberalci izprevideli, kam vede taka blazna politiška taktika. Želimo, da bi šli v-sé in obrnili hrbet slovenstvu kvarni politiki, ki vidi svojega rešilnega angelja v baronu Schweglu. Sramota ni izprevideti politično svojo zmoto, ali narodni zločin je, ako se ostane pri taki politiki, vzlic boljšemu prepričanju.

Oprostite se vezi, ki jih vam je nadela nemška zveza, in ustvarite razmere, ko bomo zopet živeli sicer kot politični nasprotniki ali spoštovali drug v drugemu slovenskega brata.

Pri sedanjih razmerah pa ni nič čudnega, da liberalna delegacija uganja tako politiko — desperacije in razdiranja.

Avstrijska iredenta in — napad na savojsko dinastijo.

Zopet so avstrijski Italijani provzročili v Rimu parlamentaren vihar, a to pot se je izteklo vse drugače, kakor doslej. Mesto običajnih napadov na avstrijske Slovane je italijanska zbornica zagromela naenkrat od napadov na italijansko kraljevo hišo. Republika je dvignila svojo grozečo glavo izza klopi opozicionalne levice, in — predsednik zbornice je zbežal strahopetno iz dvorane. Slučaj je simptomatičen. A popišimo stvari po vrsti.

V Zadru je iredentovsko društvo „L' Unione Zaratina“, katero je priredilo običajno ultraitalijansko zabavo. Avstrijska vlada, ki je nasproti Italiji tako ginljivo prizanesljiva, je dolgo časa molče gledala politične izgrede zaderskih Italijanov. Ko je pa to društvo pri svoji omenjeni slavnosti ostentativno razobesilo sliko italijanskega kralja in ga slavilo kot svojega pravega vladarja, ko so prodajale ženske, oziroma dame italijanske kokarde in so se glasili očitno protiavstrijski govori, je vendar tudi Avstrija začutila, da ji nekdo stopa na kurje oko, in vlada je društvo razpustila. Predsednik mu je »Italijan« — Popović!

Če se avstrijskemu Italijanu kaj po pravici zgodi, se gre k laški vladi pritožit. In tako so tudi zadrski iredentovci najeli nekaj italijanskih državnih poslancev, kateri so dvignili hrup v zbornici in vlado interpelirali, kako more Italija mirno gledati, da se Avstrija v Dalmaciji predrzne razpustiti tako društvo, kakor je »L' Unione Zaratina«! To je naravnost razžalitev italijanske vlade in savojske dinastije. Monti Guarnieri je bil junak, ki je ta roman začel v zbornici. A slabo se mu je sponeslo.

Državni podtajnik Bacelli odgovori, da ima Avstrija po svojih zakonih pravico, razpuščati društva, če prekoračijo svoj delokrog, in proti temu italijanska vlada na avstrijskih tleh nič ne more.

Nato odgovarja Monti Guarnieri, ki citira iz pisma nekega Zadrana: „Tukaj (v Avstriji) trpimo, se borimo in upamo!“

Zdaj pa začno razsajati socialisti in Gattorno se norčuje iz umetnega patriotizma iredente in jim zaničljivo kliče: „Vi služite Savojcem!“

Monti Guarnieri: Z bolestjo konstatiram, da Gattornove besede: „Vi služite Savojcem“, imajo isti pomen, kakor besede hrvaškega policaja Drabeka: „Proč s temi Savojci!“ (S temi besedami je namreč avstrijski policaj Drabek zahteval, naj se iz društva »L' Unione Zaratina« odstranijo podobe italijanske dinastije.)

Velikanski hrup nastane v zbornici. Začno se prepirati, kdo je bolj patriotičen. Monti Guarnieri upije socialnim demokratom: Vi govorite ravno tako, kakor avstrijski vladni komisarji!

Med velikanskim hrupom zbornice in galerije se oglasi k besedi socialist Gattorno. „Ne sme govoriti!“ — „Mora govoriti!« gromi skozi zbornico.

Monti Guarnieri: „Ko služimo kralju, služimo domovini!“

Socialisti se smejejo: Sluga kraljev!

Desnica socialistom: Vi služite barabom, vi ste goljufi, prijatelji avstrijskih policajev! Začno razbijati, upiti: „Sramota!“

V groznem hrupu predsednik Biancheri, ves rdeč razburjenja, zakliče: „Tu smo vsi poroki, da služimo kralju!“

Zdaj pa zagrome socialisti: »Ni res! Mi ne služimo vašemu kralju! Mi služimo samo domovini, mi služimo samo ljudstvu!«

Desnica začne upiti: Živel kralj!

Socialisti: Živela republika! Živela revolucija! Imejte vi vašega kralja! Mi hočemo republiko!

Predsednik zbornice zvoni dolgo, a klici: Živela republika! ga uduše. Vzame cilinder, zaključi sejo in uide. Tudi ministerski predsednik Zanardelli pobere kopita in zbeži s tovariši. V zbornici pa besni vihar dalje.

Čez dalje časa se seja zopet začne. Predsednik kratko izjavi, da vse združuje spoštovanje do domovine in do kralja, socialisti pa upijejo: »Ni res! Mi nečemo služiti kralju!«

Slednjič preide zbornica k dnevnemu redu.

* * *

Vsi italijanski časopisi najživahnejše razpravljajo o tej protimonarhični demonstraciji. Avstrijski iredentovci se gotovo niso nadejali, da bode njih češčenje savojske kraljeve rodbine dalo v Rimu povod tako protisavojski demonstraciji. Sploh se mora reči, da vživajo avstrijski iredentovci pri treznih italijanskih politikih ravno toliko zaupanja, kakor Wolfovci na Nemškem. A strastni italijanski značaj rad bruha v nasprotja, in tako se primeri, da tisti globoko ukoreninjeni revolucijski duh, ki že polstoletja giblje Italijo, udari tudi po lastni vladarski hiši, po isti hiši, ki jo je revolucija s krvavo roko krivice dvignila na Kvirinal.

Že večkrat so socialisti napadli vladarsko hišo savojsko v zbornici. A Depretisa in Rudini so vsakikrat z ogorčenjem odbijali take napade in peli slavo Viktorju Emanuelu in Humbertu. Tega zdaj ni več. Zanardelli in Biancheri sta jo pobita odpihala iz zbornice, in nobeden ni stvarno odgovarjal na socialistične napade.

To je naredilo globok vtisk. Vladni listi hočejo vse zamolčati. Liberalci se jeze nad Zanardellijem, češ, da ni pokazal dovolj poguma. Katoliški listi pa naglašajo čudni položaj sedanje liberalne vlade: Vedno je podpirala socialno demokracijo v vseh proticerkvenih gonjah, se ji laskala in jo negovala, zdaj pa ravno ista stranka tako kruto kaže svojo hvaležnost in očitno izjavlja, da za »farji« pridejo na vrsto — kralji!

Kratko malo: Avstrijska iredenta se je blamirala v kosti in mozeg! Avstrijska vlada naj pa posnema iz tega nauk, da se mora ta element brzdati po zaslugah — brez strahu!

Državni zbor.

Dunaj, 27. svečana.

Gospodarski boj.

Sovraštvo mej narodi in strankami v Avstriji sega že na gospodarsko polje. V denarnih vprašanjih pa ljudstvo ne razume šale, zato je ta boj najnevarnejši ne le za stranko, ki jo zadene, marveč za prebivalstvo sploh, ker morajo mnogi tudi po nedolžnem trpeti. To opazujemo osobito na Kranjskem, kjer skušajo politični nasprotniki oslabiti ali celo uničiti gospodarsko organizacijo, katere namen je gotovo le pomoč in obramba revnega, zadolženega prebivalstva sploh. Javna kritika javnih zavodov more le koristiti, ako ima namen, da graja napake in nedostatke, ki morejo biti na škodo ljudskemu imetju. Ako pa kritika izvira le iz sovraštva in z namenom, da škodi nasprotni stranki brez ozira na to, da uničuje tudi ljudski kredit in narodno imetje, je taka kritika le satanska gonja, ki jo morejo odobravati le brezvestni grobokopi svojega rodu.

Na drugi strani pa tudi ne moremo odobravati, ako bogati denarni zavodi, ki so obogateli večinoma z žulji revnega prebivalstva, sipljejo denar tudi v politične namene pod plaščem dobrodelnosti. Grajati pa moramo, ako taki zavodi izrabljajo svoje imetje morda iz narodnega sovraštva proti ljudstvu, ki je s svojimi prihranki postavilo trdno podlago zavodu, pospeševalo njegov razvoj in mu zagotovilo cvetoč obstanek. A tudi na gospodarskem polju je narodnostni boj proizvajal take izrodke sovraštva. Vzgledov mi ni treba navajati.

Nekaj podobnega mora biti pri upravi češke hranilnice v Pragi. Ustanovljena je bila še v dobi absolutizma ne glede na narodne stranke, kar potrjuje že ime prvega ustanovnika grofa Kolovrata. Tekom let je prešla popolnoma v nemške roke, kakor v Ljubljani. Zadnje dni pa češki krogi zahtevajo izplačilo svojih vlog, in to je dalo danes povod nekaterim nemškim poslancem, da so vložili interpelacijo na vlado. Tako so danes tekom razprave strogo gospodarsko vprašanje glede revizije gospodarskih zadrug speljali popolnoma v strugo narodnih prepirov.

Revizija zadrug.

Že 12. leto je na dnevnem redu vprašanje, ali je potrebna revizija pridobitnih in gospodarskih zadrug. Dne 11. maja 1891 je namreč posl. Wrabetz sprožil to vprašanje v zbornici, toda še do danes ni konečno rešeno. V javnosti je bilo to vprašanje že davno zrelo in v zadružni organizaciji tudi primerno rešeno, ker zveze zadrug same vzdržujejo svoje revizorje; toda posebnega državnega zakona v Avstriji nimamo, kakor je n. pr. v Nemčiji že od l. 1889.

L. 1901 pa je Wrabetz sam predložil načrt zakona, ki ga je poslanska zbornica v seji dne 10. junija 1901 z raznimi premembami tudi odobrila. Toda gosposka zbornica je lani dne 12. sušca ta načrt zakona zopet predrugačila in vrnila poslanski zbornici.

Gospodarski odsek je dne 1. junija 1902 pritrdil premembam gosposke zbornice ter predložil poslanski zbornici novo poročilo z načrtom zakona. To je storil odsek, da se vprašanje sploh enkrat reši.

Češki posl. dr. Fiedler je že pred novim letom vložil nujni predlog, naj zbornica sklene ta zakon. Kakor pa znano, so češki poslanci svoje nujne predloge umikali od slučaja do slučaja, in danes šele je prišel Fiedlerjev nujni predlog na dnevni red. Govornik je naglašal, da ta nujni predlog ni v zvezi z obstrukcijo, ker tudi na levici razne stranke žele, da zakon čez 12 let pride že pod streho. Kakor sem pa že včeraj pripomnil, je dr. Fiedler vpletel v svoj govor tudi razmere pri češki hranilnici, kjer je uprava v nemških rokah, kakor pri kranjski hranilnici, dasi so vlagatelji večinoma češki kmetje, obrtniki in posli. Nedavno je iz še neznanih vzrokov nastal »run« proti češki hranilnici, na tisoče vlagateljev drvi v Prago in zahteva izplačilo svojega denarja. Do včeraj so neki izplačali že 14 mil. kron. Nemški listi seveda očitajo Čehom, da so vprizorili ta naskok iz narodnega sovraštva. V gosposki zbornici je včeraj dr. Czyhlarz v imenu nemške ustavoverne stranke interpeliral vlado, kaj hoče ukreniti, da prepreči nadaljno agitacijo proti češki hranilnici, in ali hoče kaznovati dotične agitatorje. Dr. pl. Koerber je takoj odgovoril, da je uprava vzorna in da hoče vlada zasledovati agitatorje in jih strogo kaznovati. In če vlada ne zasledi teh agitatorjev? Dandanes, ko so izneverjenja pri najsolidnejših denarnih zavodih na dnevnem redu, zadošča samo strah ali slutnja malega vlagatelja, da zahteva svoj denar. Mali kamenček pa, ki se sproži na visočini, more napraviti plaz. V takem slučaju je težko dognati, kdo je kamenček sprožil, ako že plaz drvi v dolino.

Ta dogodek bode gotovo danes provzročil dolgo in živahno ruzpravo, ker že mej Fiedlerjevim govorom je bil velik hrup.

In kaj določa novi zakon? Obligatorna revizija velja za vse registrovane zadruge, ki so osnovane v smislu zakona z dne 9. aprila 1873 ali ki so bile osnovane že preje, kakor razne hranilnice z dvornimi dekreti pred 80 leti. Ta obveznost velja za zadruge, katerih člani so fizične in pravne osebe, izvzemši delniške in enake družbe. Revizija se mora vsaj vsako drugo leto vršiti.

Zveze zadrug morejo same nastaviti revizorja, ki ga mora potrditi deželna vlada, oziroma ministrstvo, ako so v zvezi zadruge iz raznih dežel. Za zadruge, ki niso v zvezi, določa revizorja trgovsko sodišče, za društva pa deželna vlada. Zveza, ki more nastaviti svojega revizorja, mora imeti združenih vsaj 50 zadrug ali pa vse v deželi.

Nadaljni paragrafi naštevajo pravice in dolžnosti revizorjev ter kazni od 20 do 200 kron za razne prestopke.

Z ozirom na naše slovenske razmere pa ne moremo pritrditi § 14. Ta paragraf namreč določa, da ima deželni odbor pravico nadzorovati vse one pridobitne in gospodarske zadruge, ki so dobile podpore iz deželnih sredstev ali od posojilnic, ki so ustanovljene na podlagi dež. zakona.

Taka revizija dež. odbora bi bila n. pr. na Stajerskem, Koroškem ali Primorju večkrat le povod raznim sitnostim, nadležnosti in morda celo propadu slovenskih zadrug. Nemški revizor bi mogel v vsaki malenkosti najti povod, da bi nemški dež. odbor narekoval zadrugam kazni in jih konečno uničil. Ravno solidni denarni zavodi, ki so v spretnih rokah, so za naše revno ljudstvo velike dobrote in tudi opore narodnega obstanka.

Zato so člani gospodarskega odseka dr. Ploj, Wrabetz, Schoiswohl in Tambosik § 14. predlagali dostavek, ki se glasi: »Za zadruge, ki so ustanovljene na podlagi dež. zakona, ne veljajo določbe novega državnega zakona«. Torej dež. odbor nima pravice nadzorovati zadruge, ki so ustanovljene na podlagi zakona iz leta 1873, četudi so morda dobile podporo iz deželnih sredstev.

V glavni razpravi so doslej govorili: Dr. Fiedler, Wrabetz, Fresl, dr. Tschan, dr. Urban, dr. Dyk, dr. Pergelt in Herzmansky. Posebno mej Dykovim in Pergeltovim govorom je bilo mnogo hrupa, v katerem so se odlikovali stari znanci, ki imajo močne prsi, a slabe živce.

Ob 5. uri je bila glavna razprava končana in zbornica, ki pa je danes le za silo sklepčna, je skoraj soglasno sklenila nadrobno razpravo, ki pa se prične v torek. Koncem seje je dr. pl. Körber obširno odgovoril na interpelaciji glede češke hranilnice in prepovedane slavnosti na korist makedonskim beguncem.

Skupnost armade.

Včeraj je gosposka zbornica po kratki razpravi soglasno odobrila zakon glede pomnožitve vojaških novincev. V imenu desnice sta govorila grofa Schönborn in Harrach, v imenu središča knez Schönburg in v imenu levice baron Chlumecky. Vsi štirje govorniki so odločno zagovarjali skupnost cesarske armade ter pobijali težnje madjarskih šovinistov, ki zahtevajo za Ogrsko posebno armado z madjarskim poveljnim jezikom. Te najnovejše madjarske zahteve so tudi v jasnem nasprotju z avstrijskim in ogrskim zakonom iz leta 1867. Paragraf II. dotičnega ogrskega zakona iz l. 1867 določa, da je »ogrska armada« le del skupne armade in da cesar sam določa skupno vodstvo in organizacijo vse armade. Pogoj obstanka, zmage in zvestobe vsake armade je njena skupnost, ki je ravno v naši državi nujno potrebna. Ako bi se kedaj uresničile madjarske sanje, potem je bila cesarska armada, kakor je razpadel sam po sebi babilonski stolp.

Dalje v prilogi.

Ti tonzurirani ameriški kozlički so še hujši od naših. Prvo nalogo iščejo v tem, da ljudstvo poneumljujejo, da postane zabitejše od živine. Na to pa mu praznijo žepe, da je kar groza. Vsakega slovenskega popa v Ameriki prva želja je, dobiti prej kot mogoče najlepšo cerkev, in najlepše župnišče. Župnišča so podobna graščinam, kar pa se v njih godi, se ne razlikuje bistveno od tega, kar se godi po kranjskih farovžih. Okrog ameriških, slovenskih župnišč letajo nezakonski otroci kar trumoma; ali tudi v Ameriki popom taka »svetost« prav nič ne škoduje. Ubogo ljudstvo plačuje, da mu kar kosti pokajo! V te črne in temne razmere bi bilo dobro z elektriko posvetiti, morda bi se ljudstvu vendar le oči odprle! Pa kaj pomaga, ko v Ameriki nikdo poguma nima, da bi odganjal od korita omenjene slovenske — stožére! »Nova Domovina« je torej glasilo te pokvarjene ameriško - slovenske druhali.

Padli smo — vznak. Kajne, tukaj so pa vse slabe lastnosti skupaj, tudi tista, ki smo jo pri ameriških časnikih pogrešali. Da, resničen je izrek starega Goetheja: »Amerika, du hast es besser!«

Slovani in vseslov. razstava.

O »Slovenčevem« članku »Vseslovanska razstava in Poljaki« (27. dec. 1902) je prinesel poročilo poljski dnevnik (antisemitski) »Głos Narodu« 29. jan. 1903 (v Krakovu); v glavnih načelih se sicer strinja s »Slovenčevim« člankom, vendar misli, da se zaradi izrednih razmer in zaradi odločno protipoljske in protikatoliške struje, ki je zastopana v odboru razstave, niti Poljaki niti drugi katoliški Slovani ne morejo udeležiti razstave. Mi smo dosti jasno dokazali, da se po naši misli morajo Poljaki in sploh vsi Slovani udeležiti razstave in da Poljakom udeležba tudi v najbolj neugodnih razmerah ne more niti najmanj škodovati, pač pa jim lahko mnogo koristi. Vsi razlogi, ki jih navajajo poljski nasprotniki razstave, nikakor ne morejo omajati našega trdnega prepričanja.

Upamo tudi, da se bodo razstave vsi zapadni Slovani častno in dostojno udeležili. Znano je, da se s posebno marljivostjo za udeležbo že pripravljajo Čehi; odbora v Brnu in Pragi pripravljata Čehe za udeležbo v kolikor mogoče velikih razmerah in tudi v Peterburgu so za Čehe že določeni veliki prostori. Upamo, da se bodo tudi Slovenci in Hrvati dostojno udeležili razstave, seveda kolikor je v naših skromnih razmerah mogoče. — Res je bilo tudi med Hrvati slišati glasov proti razstavi. V dec. 1902 je »Hrvatsko Pravo« (Frankovo glasilo) prineslo nekoliko člankov proti razstavi. Nam so članki znani le iz poljskih in ruskih listov, ki so o njih poročali (posebno obširno je poročal šovinistični »Przegląd Wszechpolski«). Članki so bili napisani v odločno protislovanskem šovinističnem duhu; mislimo, da med Hrvati niso napravili prevelike zmešnjave, ker se Hrvati po veliki večini gotovo ne strinjajo s protislovanskimi nazori »čiste stranke prava«.

Iz poljskih listov so bili ruski listi opozorjeni na članke »Hrv. Prava«. »S. Peterburske Vědomosti« so poročale v 15. št. t. l. o pisanju »Hrv. Prava« in so dostavile nekoliko ostrih opazk, ki jih dotični članki res zaslužijo. Posebno se posmehujejo »Hrv. Pravu«, ker po tolikem dokazovanju, da se Poljaki in Hrvati razstave ne smejo udeležiti, nazadnje pravi, da so Hrvati siromašen narod, zato jim morajo Rusi poravnati vse stroške, če hočejo, da se Hrvatje udeleže razstave.

Tudi o omenjenem »Slovenčevem« članku so po »Głosu Narodu« prinesle poročilo »S. Peterburske Vědomosti“. Ker je v tem poročilu razvidno mnenje omenjenega poljskega in ruskega lista, zato hočemo to poročilo prinesti tukaj v doslovnem prevodu z vsemi znaki in opazkami.

»Bližnja vseslovanska razstava v Peterburgu provzroča precejšnjo zmešnjavo v zapadno-slovanskih klerikalnih krogih. Katoliški „Głos Narodu« (Krakov) poroča o članku, ki ga je objavil »Slovenec« (katoliški, klerikalni slovenski list na Kranjskem) — kakor piše Głos, iz peresa »temeljitega poznavavca Slovanstva, znanega po svojih delih o kulturnih in literarnih tokih na Češkem in Poljskem“ (videti je, da prof. Murko[1]). Po besedah tega »poznavavca« ruska vlada neprestano omejuje najbolj elementarne pravice Poljakov v verskem in narodnostnem oziru — in zato razstava ne more biti posebno prikupna Poljakom. Poljski narod mora pa vendar pomniti, da ima on misijo vzdrževati stremljenje k slovanski vzajemnosti med onimi slovanskimi narodi, kateri hočejo to vzajemnost rešiti od izprevrženja v panrusizem in v asimilacijo z Rusijo. Poljaki morajo kazati svoje zanimanje za slovansko kulturo — razstava je prekrasna prilika k temu!

Ta razstava bo skoraj brez dvoma imela velik vpliv na Slovanstvo, zato morajo Poljaki oglasiti se k razstavi v polni svoji moči in tam paralizirati vpliv panrusizma! Poljski »Głos« vendar ne veruje v možnost take paralizacije in sklepa, da na razstavi ne more biti mesta ne samo za Poljake, ampak tudi za katoliške Slovane sploh. . .«

»S. Peterburske Vědomosti«, kolikor se da sklepati iz tega dosti objektivnega poročila (ki je pa seveda odvisno od »Głosa Naroda“), »Slovenčevemu« članku niso mnogo nasprotne. Seveda jih moti to, da je članek izšel v „katoliškem, klerikalnem« listu. »S. P. Vědomosti“ so nam znane kot pošten in vesten list; v teh stvareh so pa odvisne od informacij, ki jih dobijo od svojih dopisnikov med zapadnimi Slovani, poleg tega je pa tudi zaradi stroge ruske cenzure v Rusiji težko dobiti pravih pojmov o takih stvareh, ker se o njih ne sme mnogo pisati.

Prepričani smo, da bi se tudi »S. P. Vedomosti« z našim člankom v bistvu strinjale, ako bi ga imele pred seboj celega. V njem smo namreč dokazali, da poljski razlogi proti razstavi za nas niso prepričevalni; navedli smo važne razloge, kateri bi Poljake morali nagniti k udeležbi. Posebno smo poudarjali to, da more biti slovanska kulturna vzajemnost le potem res vsestransko koristna, ako se je udeležujejo vsi slovanski narodi. Ako pa Poljaki ne sodelujejo pri tej vzajemnosti, potem ta ta vzajemnost ni tako vsestransko harmonična, zato abstinenca Poljakov more škodovati vsem Slovanom, posebno pa samim Poljakom. Vendar naj pa Poljaki ne mislijo, da bi mogli s svojo abstinenco zadrževati tako mogočno idejo, kakor je ideja kulturne vzajemnosti med Slovani. Torej jim ne ostane drugega, kakor sodelovati pri tej ideji, ki more tudi njim samim le koristiti, nikakor pa ne škodovati; za tako sodelovanje imajo najlepšo priliko pri razstavi, katere se bodo kljub njih eventualni abstinenci udeležili drugi zap. Slovani. Ako se boje ruskega šovinizma, jih mora to še bolj nagibati k udeležbi, ker le s tem morejo ovirati enostranski, Poljakom škodljivi, razvoj kulturne slovanske vzajemnosti. Tudi avstrijski Slovani ne morejo imeti nobenih pomislekov proti razstavi, ker ima Avstrija velike interese v trgovini z Rusijo. Sedanji razvoj carinske politike nemške nas naravnost tira v gospodarske zveze z Rusijo.

Kolikor nam je znano, so to tudi načela »S. P. Vedomostij«, ki tudi priznavajo, da sedanji ruski sistem preveč omejuje versko in narodno svobodo Poljakom. Tudi »S. P. Vedomosti« so odločno proti vsaki rusifikaciji, le da tega zaradi cenzure (ki ni vedno enako stroga), ne morejo vselej tako odločno izraziti, kakor n. pr. »Głos Narodu« (ki je dotične razloge povedal v ostrejši obliki, kakor so bili izraženi v »Slovencu«). Kakor Poljaki, tako so tudi vsi zapadni Slovani proti temu, da bi morala individualnost manjših slovanskih narodov utoniti v slovanski kulturni vzajemnosti, ta slovanska vzajemnost mora biti nasprotno vsem Slovanom opora v boju za narodno individualnost.

[1]) Onega članka v »Slovencu« ni pisal profesor Murko; da ruski list sklepa na prof. Murka, pride najbrž odtod, ker je ona opazka v »Głosu« nejasna in poleg tega še netočno prevedena v ruskem listu.
Uredn.

Za slovensko Šmarje.

Iz Šmarja pri Jelšah.

Pri nas v Šmarju, hvala Bogu, še nimamo tako razvitega narodnega boja, kakor skoraj po vseh drugih spodnještajerskih trgih. Temu se ni bogve kaj čuditi, vsaj je domače ljudstvo pri nas čisto slovensko. Pa kakor povsod, tako tudi tukaj zlobni sovražnik seje po noči ljuliko med pošteno ljudstvo. Žalostno je, da moramo kakor povsod na Spod. Štajerskem, tudi v Šmarju konštatirati, da delajo za nemštvo izključno le uradniki, in sicer sodni uradniki.

Dolgo vrsto let je bil v Šmarju najlepši mir. Odkar pa je poslala sodna uprava v naš čisto slovenski kraj nemškega sodnika, nekega Huberta Wagnerja, je izginila prejšnja lepa složnost. Našlo se je precej nekaj posilinemcev, ki so se pridružili sodniku in njegovi strančici, in ti ljudje hočejo imeti sedaj celo Šmarje pod komando. Najboljši pristaši sodnikovi so njegovi uradniki oficijal Kollaritsch (beri Kolarič), dalje kanclist Wresnigg (beri Breznik), konečno spada k »štabu« še penzijonirani kanclist Hybl, ki je rodom Čeh.

Ti gospodje so začeli svoje ponemčevalno delo na vseh koncih in krajih. Najbolj jim seveda pri tem služi njih uradni ugled. V prvi vrsti se je baje zlotil sodnik Wagner slovenskih odvetnikov. Začel je izdajati razne naredbe in pouke županstvom, ki so očividno naperjeni proti slovenskim odvetnikom. V svojem uradu je začel nemški uradovati, kjer bi moral slovenski, nemščine popolnoma neveščim strankam pošilja nemške odloke.

Neki kmetič, ki ima itak neprijetno nalogo, biti kurator več otrokom, je dobil od sodnika Wagnerja samega podpisan uradni dopis. Dopis je bil seveda samonemški. Kmetič pa ni razumel in prišel je slučajno k meni, naj mu raztolmačim, kaj hočejo od njega. Ko sem mu povedal, da zahtevajo, naj položi račun o svojih kuratelah, se je razsrdil in vprašal, kako pride do tega, da za svojo neprijetno kuratorsko službo dobiva nemške dopise, s katerimi mora še druge ljudi nadlegovati.

Takih slučajev je vse polno. Tudi oficijal Kollaritsch ne drži rok križem. On se je vrgel na drugo polje: on namreč kupuje posestva, na katerih naseljuje svoje zveste privržence. Kanclist Wresnigg ima skrb, da cveto celo poletje na vrtu njegovega tasta plavice, katere mora vsakdo videti, ki se v Šmarje pripelje itd.

To so seveda bolj ali manj vspešne priprave na to, kar šele pride. Sedaj se namreč zida nova železnica skozi Šmarje. Naši Nemci se za prihodnjost pridno pripravljajo. Ker jim je znano, da bodo le tedaj nemški železniški uradniki radi prosili v Šmarje, če se jim obeta primerna zabava, so začeli Wagner in drugi tudi v tem oziru delati. Doslej niso imeli nikakega pripravnega zabavišča.

Jedino zabavišče je dvorana pri Jagodiču, v kateri so se doslej prirejale samo slovenske veselice.

Letos se je pa zgodilo nekaj zelo značilnega.

G. Jagodič je namreč ta predpust priredil domači ples, na katerega je proti navadi prejšnjih let vabil tudi šmarske Nemce. Očividno je to storil pod uplivom Wagnerjevim. Ne vem sicer, ali so se Slovenci udeležili tega plesa ali ne, gotovo je pa, da jim bo odslej narodna zavednost prepovedovala na take zabave, katerih namen je tako očividen, še zahajati.

S tem se pripravlja na najlepši način pot nemštvu. Kajti če bodo uvideli Nemci, da so v Šmarju družabno osamljeni, ne bodo silili semkaj, in naš lepi trg bo ostal lepo slovensko-čist.

Na vse to opozarjamo vodilne kroge v Šmarju!

Podpirajmo svoje!

Iz St. Petra pri Gorici.

V zadnji številki vrlega „Slov. Lista“ je bila med domačimi novicami tudi notica z naslovom: „Kako se preskrbi nasprotnikom dobra reklama.“ V dotični notici toži neimenovani dopisnik, da manjka pri nas solidarnosti, političnega razuma in discipline! Po pravici se pritožuje. Njegove besede so nam takorekoč z jezika vzete.

Toliko se pri nas govori in piše, neštevilnokrat se povdarja: „Svoji k svojim!“, a ravno oni, ki to največkrat povdarjajo, se — ne ravnajo po tem geslu.

Pri nas v St. Petru imamo kmetijsko društvo, katero se peča zlasti z razprodajo vina ter v to tudi vso svojo skrb obrača, kajti vino je gotovo glavni pridelek naših kmetovalcev. Toda, kdo kupuje pri društvu največ vina, kam se ga največ razpošlje? Na Koroško, Nižje Avstrijsko, Češko in Moravsko!

Duhovščina teh dežel se vedno bolj zaveda in ne kupuje od židovskih in požidovljenih trgovcev vina, katero rabi za maše, zato se obrača na vinarska društva, ki so pod nadzorstvom duhovnikov, ter pri teh naroča, če tudi ima več stroškov. In pri nas na Slovenskem? Na Goriškem so kaki trije ali štirje gospodje, ki jemljejo pri nas vino, nekateri je kupujejo od duhovnikov, a veliko jih je tudi, ki kupujejo vino pri raznih goriških naprednjakih! — S Kranjskega je edino kmetijsko društvo v Dobrépoljah, katero vzame vsako leto pri nas precej vina — in upamo, da je bilo dosedaj še vselej s postrežbo zadovoljno — od gospodov duhovnikov se jih je dosedaj pri nas le nekaj oglasilo, a drugi, kje kupujejo?

Mislili smo, da kupujejo tisti, ki ne pijejo dolenjskega cvička, pri vipavski vinarski zadrugi, češ, ta zadruga jim je bližja, toda motili smo se. Vprašali smo namreč gospoda načelnika vipavske vinarske zadruge o tem, a odgovoril nam je, da je le malo gospodov, ki kupujejo pri društvu. Večina kupuje vino pri raznih, dostikrat liberalnih vinskih veletržcih!

In kako vino! Znan nam je slučaj, da je neki vinski trgovec tam od Kamnika nekje že kaka tri leta zaporedoma kupil veliko vina pri nekem znanem naprednjaku ne daleč od Gorice. Mož je mislil, da je dobil pošteno vino, v resnici pa je dobil sam petijot. Izbral si je bil, naj mu napolnijo sode iz dveh velikih sodov; v jednem izmed teh dveh je bil petijot, katerega pa on ni spoznal, v drugem je bilo sicer naravno vino, toda med tem, ko so mu začeli polniti sode, zvabil ga je naprednjaški prodajalec v svoje stanovanje ter ga začel gostiti in napajati, hlapci so mu pa sode napolnili s petijotom. Recimo, da je bil dotični kupec pošten mož, in da si sam nič ne popravlja vina, vendar — kako je bilo njegovo vino? Tega nismo omenili, da bi vinske kupce oplašili in odgnali, marveč da bi jih opozorili, naj pazijo, od koga da kupujejo!

Eden ali drugi bi utegnil reči: Pa saj proizvajalci vina tudi vinarsko društvo lahko ogoljufajo s tem, da dajo društvu mesto naravnega vina le ponarejeno. No, absolutno nemogoče v vsakem slučaju to res ni, ali moralno nemogoče je. Treba je namreč pomniti, da ima vsako društvo več odbornikov — pri nas jih je sedem — in poleg tega še v vsakem kraju svoje zastopnike, može poštenjake, kateri dobro vedo, koliko vina more eden ali drugi pridelati, koliko ga je že prodal, pa tudi, je-li zanesljiv ali ne. Ako je kateri kolikaj sumljiv, društvo ne vzame vina od njega.

Da pa zamore naše društvo s toliko večjo garancijo postreči zlasti gospodom duhovnikom, naznanjamo, da imamo v zalogi veliko vina od duhovnikov samih; na te se menda vendar lahko zanesemo.

Nekateri slednjič tudi ugovarjajo, da je vino pri naših društvih predrago, da je cena previsoka. Tudi ta ugovor je ničeven. Tisti, ki hočejo imeti dobro naravno vino, je morajo primerno plačati; na en krajcar več ali manj se ne sme gledati. Sicer je pa naša društva vedno ceneje prodajajo, kot vinski veletržci. Seve, zastonj ali na pol zastonj društva vina ne morejo dajati. Zato pa proč z ničevimi izgovori in pomisleki, proč s tisto letargijo, katera tolikanj zavira naše društveno življenje in delovanje. Čas je, da vsaj tisti gospodje, ki se trudijo z ustanovljenjem raznih gospodarskih društev, začno vendar enkrat praktično izvrševati lepo misel — podpirajmo svoje!

Poslanec Pantuček o položaju.

Dné 26. t. m. zvečer je zboroval klub mladočeških volivcev v Pragi. O političnem položaju je na tem zborovanju govoril samo poslanec Pantuček, ki je mej drugim izjavil sledeče: Državno pravo, ki si ga žele radikalci, je za sedaj nedosegljivo. Predvsem se moramo ojačiti kulturelno in gospodarsko, predno smemo misliti na izvedbo te ideje. Drugi zopet pravijo, da je treba razbiti dunajski parlament. Toda tisti, ki si to žele, mislijo le na sedanjost, za bodočnost jim ni mar. S trajno obstrukcijo bomo kaj težko izposlovali premembo ustave v federalističem smislu. Edino prava pot je delati na to, da se zlomi premoč Nemcev in odstrani sedanja vlada. Šele potem se pojavijo v parlamentu nove oblike, nove strankarske skupine. — O parlamentarni taktiki se tu ne dá govoriti; ta se mora uravnati po vsakočasnih razmerah, in torej danes še ne vemo, kako bomo izvojevali glavno bitko pri avstro-ogrski nagodbi. — Glede jezikovnega vprašanja bomo vladi v kratkem predložili novo spomenico, v kateri bomo pred vsem zahtevali, da morata biti enakopravna na Češkem oba deželna jezika v notranjem in zunanjem prometu. — Za njim je nastopil še poslanec Březnovski, ki je mej drugim povedal, da so sekcijski načelniki v ministerstvih sami Schönererjanci in Prusi, da minister Rezek v kabinetu nima nikakega vpliva in da bi bila rekonstrukcija stare desnice najboljše sredstvo za strmoglavljenje sedanje vlade.

Krvavi volivni boji na Ogrskem.

V ponedeljek se vrši v okraju Szent Marton dopolnilna volitev za drž. zbor. Tem povodom se bije že več dni mej katoliško ljudsko in vladno liberalno stranko zelo vroč volivni boj, ki se je predvčeraj razvil v pravo krvavo bitko. Do petdeset volivcev je bilo tako ranjenih, da se v ponedeljek ne bodo mogli udeležiti volitve. — Še hujše je bilo v neki drugi občini tega okraja. Nasprotna stranka je zapalila dve hiši, ki sta do tal pogoreli. V tretji občini so se obdelavali s kolmi in vilami. Enega kmeta so zabodli, več jih je ranjenih. — Tako poročilo iz Budimpešte, ki pa ne pove, kdo je bil v tem boju napadalec in kateri stranki pripadajo nesrečne žrtve. Morda je ubijalce iskati mej nahujskanimi vladnimi mameluki, ki so s tem dosegli, da se je zmanjšalo število glasov katoliške ljudske stranke. Poročilo vsekako potrebuje pojasnila, že danes se pa sme reči, da bo ponedeljkova volitev zopet ena onih, ki jih Szell prišteva mej »čiste«.

Avstro-ogrska posest v Kini.

Avstro-ogrska monarhija letos ni več mej onimi redkimi državami, če je sploh še katera, ki nimajo v inozemlju nikake posesti.

Dobili smo od Kitajcev tri četrtine kvadr. kilometra sveta v Tientsinu, ki je sedaj sicer še močvirnat in torej precej podoben ljubljanskemu barju, a se bo dal, kakor pravi grof Goluchowski v dunajskem uradnem listu, sčasoma že osušiti. Zanimiva pa je pri tem posebno okolnost, da je monarhija dobila ta svet zastonj, le nekaj malega bo morala vsako leto plačevati Kini kot odškodnino za odpadli davek. Svote zunanji minister ni omenil, bržkone ker ni v nikakem soglasju z vrednostjo sveta. Se bolj nego to, je pa zanimiva ministrova izjava, da se je na tem svetu že naselilo več Kitajcev in je »upanje«, da jim slede tudi avstro-ogrski trgovci. Izmej onih, za katere je to zemljišče namenjeno, ni torej tam še nikogar. Avstrijska zemlja s kitajskimi naseljenci brez Avstrijcev je pa res nekaj — kitajskega. Če je grof Goluhovski res tako nujno potreboval originalnih Kitajcev, doslej seve še ni pojasnjeno.

Kongregacijska razprava v francoski zbornici.

Plenumu francoske zbornice je že došlo poročilo komisije, ki se je pečala z vladnimi predlogi glede vloženih prošenj za avtorizacijo 54 moških redov. Poročilo je izdelal poslanec Robier in predlaga seveda, naj se v smislu vladnega predloga vsem prosilcem odreče avtorizacija. Razlikuje se sklep komisije le glede načina razprave v zbornici. Vlada je vložene prošnje razdelila v tri skupine; v prvi je 25 kongregacij, ki so se pečale s poukom, v drugi 28 pridigarskih kongregacij, v zadnji so pa edini kartuziani. Vlada je nameravala urediti tako, da bi se bilo v zbornici razpravljalo in glasovalo o vsaki prošnji posebej, komisijsko poročilo pa predlaga samo trojno en bloc glasovanje. V utemeljevalnem poročilu se naglaša glede prve skupine, da republikanska država ne sme dovoliti, da redovniške šole zatro državne lajiške šolske zavode, pridigarjev francoski prosvetljenci itak ne potrebujejo, kartuziani so pa „kupičili samo bogastvo, a ne plačujejo nobenega davka«. To so „razlogi« za odklonitev vseh 54 prošenj za avtorizacijo.

Grška poslanska zbornica

si je te dni, po preteku dvamesečnega zasedanja, izvolila svoje predsedstvo. Vsa dosedanja razprava je veljala verifikaciji volitev. Predsednikom je bil izvoljen vladni kandidat, bivši ministerski predsednik Rallis, ki je od 222 oddanih glasov dobil 128. Opozicija se je razdelila v dva dela; 62 glasov je dobil Teotokisov pristaš Bufidis, 29 pa somišljenik Zaimisov, poslanec Butos. Ker je za Rallisa glasovalo 5 opozicijonalcev, ki so slučajno njegovi osebni prijatelji, šteje vladna večina le 123 glasov, ki so vsi Delyanisti. Ta večina je sicer majhna, a bo po mnenju poučenih krogov popolno zadostovala in torej v tem vladi ne preti nikaka nevarnost. Mej mnogimi načrti, ki jih predloži vlada, bo tudi zakon o znižanju števila poslancev od 234 na 188. Tako znižanje je sicer redka prikazen v parlamentarnem življenju, toda z ozirom na to, da šteje Grška le 2,100.000 prebivalcev, je to število v primeri z zastopstvom v drugih državah popolno zadostno.

Položaj v kapski koloniji.

Angleški kolonijalni minister Chamberlain je skrajno nezadovoljen z razmerami, kakoršne je našel v mnogih krajih kapske kolonije, sosebno pa v Graafreinetu in Capstadtu. V angleškem časopisju sicer ni objavljenega ničesar, kar bi razburjalo londonske vladne kroge, toda iz poročil v drugih listih je razvidno, da so domači — Afrikandi kaj slabo sprejeli, a se še bolj nepovoljno poslovili od odhajajočega Chamberlaina. Odločni nastop burskih voditeljev ministra ni toliko osupnil, kakor so ga demonstrativni nastopi Afrikandov. Ti so v kapski koloniji sedaj vsemogočni in kapska vlada, posebno pa nje načelnik Sprigg je popolno v njenih rokah, ki nikakor ne more preprečiti nasilnih nastopov z Angleži nezadovoljnih elementov. Po mnenju merodajnih krogov bi bili temu nedostatku prišli lahko v okom s suspenzijo ustave, sedaj je pa to nemogoče. Sedaj računa guverner z drugim načinom: razpustiti namerava vlado in parlament. Ta načrt, ki ga je odobril tudi Chamberlain, bo imel baje to dobro posledico, da pri novih volitvah nezadovoljni Afrikandi ne dobe večine in pride na krmilo vlade od njih neodvisno lojalno ministerstvo, ki bo lahko napravilo red. — Če bo le res!

Venezuela in mejnarodno razsodišče.

V smislu zapisnika, ki so ga sostavili zastopniki velesil ter zastopnik Venezuele, poslanik Bowen, v zadevi znanih odškodninskih zahtev, se vrši razprava pri razsodišču v Haagu dne 1. septembra. Razprava mora biti končana tekom šestih mesecev. Zastopnik Bowen ob enem tudi predlaga, naj razsodišče tudi razsodi, kdo in kedaj naj plača razpravne stroške. V svrho cenejše razprave predlaga Bowen, naj bo povabljenih k sodišču čim najmanj oseb.

Iz brzojavk.

Razprava o tiskovnem zakonu. Prihodnjo sredo ima tiskovni odsek sejo, v kateri se prične meritorna razprava o tiskovnem načrtu. — Mladočeški klub včeraj ni imel napovedane seje. Konečno sklepanje o njegovi taktiki se vrši v torek po zborniški seji, vsled česar ta dan še ne pride v razpravo prvo branje proračuna. — Zanimiva prikazen v ogrski zbornici. Poslanec Košutove stranke Arpad Beniczky je včeraj po 18 letnem poslanstvu prvikrat nastopil kot govornik. — Ogrska ljudska stranka in vojna predloga. Ta stranka je v svoji predvčeranji seji sklenila, da nadaljuje boj proti vojni predlogi ter v to svrho podpira obstrukcijo drugih strank. V tem smislu je včeraj oddal izjavo nje član Kovacs, ki je rekel, da stranka šele pričenja boj. — Ministerska kriza na Portugalskem. Iz Lizbone javljajo, da v kratkem odstopijo finančni, zunanji in vojni minister. Nasledniki jim še niso določeni. — Zasedanje rumunskega parlamenta, ki mu je včeraj potekla določena doba, je podaljšano do 14. marca. — Novi višji predsednik na Poznanjskem je konservativec pl. Waldow, ki je bil doslej v Königsbergu. — Dveletna vojaška služba v Franciji. Senat je sprejel v drugem branju vse člene vladne predloge ter pričel s tretjim branjem. — Revolucija na Haiti. Vstaške čete so na potu v Puerto-Plata, Santiago in glavno mesto. Pod orožje je vsled tega pozvano vse moštvo, vkljub temu sodijo, da je vspeh revoluciji zagotovljen.

Tedenski koledar.

Nedelja, 1. marca: 1. postna; Albin šk.; evangelij: Jezusa skuša hudobni dub. Mat. 4. — Ponedeljek, 2. marca: Simplicij p. — Torek, 3. marca: Agapida d. m. — Sreda, 4. marca: Kvatre. Kazimir sp. — Četrtek, 5. marca: Friderik spozn. — Petek, 6. marca: Sulica in žeblji G. — Sobota, 7. marca: Tomaž Akv. — Solnce izide 5. marca ob 6. uri 35 minut, zaide pa ob 5. uri 49 m. — Lunin spremin: Prvi krajec 6 marca ob 8. uri 12 minut zvečer. — Dan zraste v marcu za 1 uro 41 min. — Musica sacra v nedeljo 1. marca: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: „Missa in dominicis quadragesimae", gradуale in tractus „Angelis suis", zložil Ant. Foerster, ofertorij »Scapulis suis«, zložil dr. Franc Witt; po povzdigovanju „Bone Jesu", zložil Evgen Frey.

Vabilo na naročbo.

S 1. **marcijem** se pričenja nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEC"

velja za ljubljanske naročnike v upravništvu:

Vse leto 20 kron.	Četrt leta . 5 kron.
Pol leta 10 „	Jeden mesec 1 K 70 h

Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na mesec.

Po pošti pošiljan veljá:

Vse leto 26 kron.	Četrt leta . 6 K 50 h
Pol leta 13 „	Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naročnine se ne ozira.

Upravništvo „Slovenca".

Dnevne novice.

V Ljubljani, 28. februvarija.

Papeževa petindvajsetletnica se bo obhajala v ljubljanski škofiji, kakor smo že objavili, v nedeljo 8. marca. Poleg te splošne slavnosti se bo pa praznovala petindvajsetletnica kronanja papeža Leona XIII. še posebej v ljubljanski stolnici dné 3. marca ob 6. uri zvečer po sledečem vsporedu: 1. H. Oberhoffer: »Slavnostni preludij«, svira na orglah prof. Anton Foerster. 2. Mihael Haller: »Tu es Petrus«, moški zbor z orglami. 3. Slovenski slavnostni govor, kanonik dr. Andrej Karlin. 4. Jožef Haydn: »Du bist's, dem Ruhm und Ehre gebührt«, mešani zbor. — 5. Nemški slavnostni govor, P. Ferd. Schüth S. J. 6. Ant. Foerster: „Slavospev Leonu XIII.", mešani zbor s tenor-solo in z orglami. 7. Sv. blagoslov. Koralni: »Tantum ergo«, celi zbor enoglasno z orglami. 8. Jos. Modlmayer: »Kristusova cerkev«, za enoglasni zbor, moški čveterospev in orgle. — Glasbene in pevske točke izvaja »Cecilijino društvo« v Ljubljani pod vodstvom svojega glasbenega vodje g. prof. Antona Foersterja in s pomočjo pevskih zborov: stolnega, šentjakobskega, frančiškanskega in šempeterskega. — Prostori za razna oblastva bodo reservirani kakor pri cesarski maši.

Klub kranjskih deželnih poslancev katoliško narodne stranke je imel danes popoludne sejo.

Sestanki „Leonove družbe". Slovenska „Leonova družba" bode zopet začela prirejati večerne prijateljske sestanke, na katerih se bodo obravnavale občno zanimive tvarine, primerne izobraženim krogom. Vsi člani in povabljeni somišljeniki dobro došli! Prvi sestanek bo v sredo, 4. marca ob pol 8. uri zvečer v „Katoliškem domu« v Ljubljani. Predaval bo profesor Evg. Jarc o modernem nemškem slovstvu.

Župnija Studeno v postojnskem okraju je podeljena ondotnemu župnemu upravitelju č. g. Dominiku Janež.

Nevarno je obolel gosp. nadzornik Andrej Zumer v Kranju in je bil sinoči previden.

Pastirski list tržaškega škofa in »Il Piccolo«. Glasilo tržaške kamore je zadovoljno s prvim pastirskim listom msgr. Nagla. Proti temu bi ne imel nihče nič omeniti, saj stoji ta pastirski list na stališču popolne enakopravnosti narodov in naglaša načelo, da bodi cerkev nad narodnostnimi prepiri. Prava čifutska nesramnost pa tiči v tem, da »Il Piccolo« hoče natvesti svojim pomilovanja vrednim čitateljem, da je škofov klic po miru obrnjen proti slovanski duhovščini, ker da je ona kaliteljica miru. Kdor pozna razmere in ve le malo žalostne zgodovine slovenskih pravic v tržaških cerkvah, ta pač ve, kje tiči krivda, da so se strune zadnji čas tako nevarno napete in da so v dobri veri morda grešil tudi drugi, ne samo duhovniki italijanske narodnosti! Mi smo prepričani, da je msgr. Nagl prišel med Slovence zares kakor »nositelj miru«, da ima najresnejšo voljo, napraviti red v tržaško-koprskih cerkvah in dati tudi slovenskim oziroma hrvatskim vernikom, kar jim gre po božjih in človeških pravicah. Za laskanja od strani tržaške kamore se pač ne bo brigal, zlasti ne, ko vidi, da ima opraviti z židi, ob enem pa z denuncijanti. Prepričani smo, da bo tudi poziv židovskega glasila, naj škof nastopi proti glagolici, le udarec v vodo. Saj kliki, ki mu daje take drzne nasvete, ni za vero, marveč samo za nadvladje italijanstva nad slovenstvom, in pastirski list msgr. Nagla baš proglaša jednakopravnost narodov! — Neumevno se nam v tem oziru zdi postopanje »Edinosti«. Ker »Piccolo« nesramno za-se izrablja pastirski list, kriči »Edinost« nad — škofom, češ, da je bil škofov namen »Piccolov« smisel. Kdor je prebral lepe škofove besede, da cerkev ni poklicana, da bi pomagala eni narodnosti do premoči nad drugo, ta bo poleg »Piccota« obsojal tudi zavijanje in skrajno zlobo »Edinosti«.

Društva k „Slovenski krščansko soc. zvezi"! »Slovenski Gospodar" piše: »Želimo, da v kratkem času ljubljanska »Zveza« združi vsa slovenska izobraževalna društva po slovenskih deželah, da bodo ista lažje izvrševala prevažno kulturno delo po enotnem načrtu, da se bo po uplivu »Zveze« prava krščansko-slovenska izobrazba razširila tudi v najskrajnejše in najbolj zanemarjene kotičke slovenske domovine.«

K „Slov. krščansko-socialni zvezi" so dalje pristopila društva: 22. Slovensko katoliško akademično društvo „Danica" na Dunaju, 23. Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Šmartnem pri Kranju, 24. Kmetijsko bralno društvo Bočna pri Gornjemgradu, 25. Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Preddvoru, 26. Bralno društvo Št. Vid nad Vipavo, 27. Blaž-Potočnikova čitalnica Št. Vid nad Ljubljano, 28. Katoliško izobraževalno društvo Sv. Križ poleg Litije, 29. Bralno društvo v Gorjah pri Bledu, 30. Poselsko društvo sv. Marte v Ljubljani. — Se enkrat prosimo vsa društva, katerim smo poslali poziv, naj se kmalu odzovejo s tem, da pošljejo pristopno izjavo! — Odbor „Slovenske krš. - soc. zveze".

Zadnji čas je za vpis v družbo sv. Mohora. Kdor tega še ni storil, naj stori nemudoma!

Poroka. Na St. Viški gori se je poročil domači organist in mej Slovenci splošno priljubljeni skladatelj g. Ivan Laharnar z Jožefo Pirih, hčerjo premožnega posestnika. Čestitamo! Obenem pa tudi želimo, da ne bi tudi odslej Laharnarjeva lira umolknila, ampak še mnogo let veselo in milo pela.

Še nekaj o pogrebu socialnega demokrata Železnikarja. »Slov. Narod« je pred tedni pisal, da je popolnoma vsejedno, če mrliča na zadnjem potu spremlja kak duhovnik ali ne, sedaj pa »Narodu" ni prav, da Železnikar ni imel cerkvenega pogreba. Mi smo o Železnikarjevem pogrebu že obširno pisali, danes le dostavljamo, da je vsa »Narodova« trditev o prizadevanju sorodnikov, da bi dobil Železnikar cerkveni pogreb, popolnoma neresnična. Niti prireditelji pogreba socialni demokratje, niti sorodniki, katerih pa menda Železnikar itak nima, niso storili koraka za cerkveni pogreb. V torek popoludne se je posrečilo krščanskim socialcem, da se je pogreb prestavil na sredo, da se tako vzame ost namenom socialnih demokratov, ki so vabili na pogreb za sredo, dasi so dobro vedeli, da je pogreb določen bil od magistrata za torek. Krščanski socialci so bili, ki so storili korake za cerkveni pogreb, in oni so dobili tudi od dr. Gregoriča, ki je zdravil Železnikarja, ko je bil nekaj časa v bolnici, spričevalo, da je bil Železnikar jako razburljiv, a cerkvena oblast ni imela nobenega povoda ravno radi Železnikarja, ki je bil vedno odločen nasprotnik cerkve in je vedno pobijal njene nauke, odstopiti od načela, da je gledati tudi na vse prejšnje življenje samomorilčevo, in tudi ni bilo povoda dovoliti cerkveni pogreb brez obdukcije. Da bi se ta obdukcija izvršila, se niso prireditelji pogreba niti najmanj potrudili, od dr. Illnerja določenih taks za obdukcijo pa krščanski socialci niso imeli povoda zbrati. Krivda torej cerkvene oblasti prav nič ne zadeva, tem manj, ker je sam Železnikar še nedavno se izrazil proti vsakemu duhovniškemu spremstvu ob svojem pogrebu. »Narod« pa je porabil Železnikarjev pogreb tudi za grdo agitacijo. „Narod" piše doslovno: „Razumni ljudje vedo že davno, da je popolnoma vseeno, kje je kdo pokopan, ali v blagoslovljeni ali v neblagoslovljeni zemlji, toda ta slučaj vsiljuje vsakemu mnenje, da bi vendar kazalo napraviti interkonfesionalno pokopališče. Če ni že prepozno — bi bilo jako umestno, da bi se tudi občinski svet ljubljanski odločil za napravo pokopališča, kjer bomo vsi Ljubljančanje enakopravni, ne glede kake vere je bil kdo in kako je šel s tega sveta". — To so res lepi nazori slovenskih liberalcev! In če se take ljudi ošibа kot sovražnike cerkve, kričé in protestirajo! Katoliško ljubljansko prebivalstvo se bo vsekakor znalo braniti proti „Narodovim" nakanam, ki hoč usiliti Ljubljani poganско pokopališče!

Knezoškofovi šolski zavodi pri Št. Vidu bodo, ako Bog da srečo, otvorjeni v jeseni l. 1904.

Za italijansko vseučilišče v Trstu. Dne 22. t. m. se je vršil v Rimu shod rimske podružnice „Corda Fratres", na katerem je govoril Istran, dijak Ovidij Crevatini (pač Krevatin!) iz Poreča v prilog ital. vseučilišču v Trstu. Naglašal je, da se tu ne gre za naroden ali političen boj, ampak za pridobitev kulturne ustanove, katero mora avstrijska vlada na podlagi zakonov dovoliti Italijanom. Stvar pa pride prihodnjič pred vsedijaški „parlament", na shod društva »Conda Fratres« v Palermu. A gibanje za slovensko vseučilišče, je-li zaspalo?

»Pročodrimsko« gibanje na Slovenskem. Poroča se nam, da protestanti

Dalje v prilogi.

že delj časa nameravajo ustanoviti slovenski pisan list, ki bi naj delal propagando za prestop v protestantizem. Sredstev bi imeli dovolj, le urednika ne najdejo. Pred letom so ponujali uredništvo pok. soc. demokratu Roku Drofeniku, ki je pa bil mož in značajen dovolj, da je zanj »laskavo« ponudbo odklonil.

— **Katol. slovensko izobraževalno društvo v Šmartnem pri Kranju** bo imelo prihodnjo nedeljo dne 1. marca popoldne ob 3. uri predavanje v društvenih prostorih pri Korošcu. Predaval bode g. kaplan V. Paulus o delavskem vprašanju.

— **Poslopje idrijske realke** se izroči letošnjo jesen ob pričetku šol. leta na slovesen način svojemu namenu. Takrat se otvori na tem zavodu tudi III. razred.

— **Nemški baron in slovensko petje.** Iz Grabštajna poročajo: Pred kratkim časom bil je tu neki baron pri sv. maši. Pred povzdigovanjem pelo se je latinsko, po povzdigovanju slovensko. Pa o jej! Slovenska pesem je menda „elektrizirala“ g. barona in komaj se je premagoval. Navzoči verniki so opazovali na njem čudno nevoljo. In da se res niso motili, je to potrdil baron sam, ko je po maši v največji razburjenosti duhovnu v žagradu naročil, da se kadar bode on pri maši, ne sme nikdar slovensko peti, ker si on to za vselej prepove! Občina, je rekel baron, je nemška (br! — sami pristni Germani!), zato se mora tudi v cerkvi nemški peti! To jo je pa pogruntal, g. baron! To je res prav baronovsko-smešno-neumno. Da se pa revežu kri pomiri, mu povemo samo toliko, da se je v grabštanjski cerkvi pelo od nekdaj slovensko — in se bode pelo še dalje, da, dalje kakor bo segal rod tistega barona!

— **Snubca svoje matere ubil.** Iz Krope poročajo: Dne 25. febr. t. l. ob 7. uri zvečer je 20letni Rudolf Pogačnik v hiši svoje matere vdove pri tepežu s capinom tako nesrečno po glavi udaril tam službujočega mlinarja, snubca svoje matere, Janeza Fajfar iz Dražgoše, starega 36 let, da je ta mrtev obležal. Isti dan so se v navedeni hiši pepelili in celi dan žganjarili. Vsega konec je bil uboj.

— **Slovenski zdravnik na Koroškem.** „Mir« piše: Gosp. med. dr. Vinko Hudelist naznanja, da prične izvrševati svojo zdravniško prakso v Velikovcu dne 1. marca t. l. Z njegovim prihodom se izpolni stara želja podjunskih Slovencev, posebno naših rojakov iz velikovške okolice, ki so dosedaj bridko pogrešali zdravnika, ki bi umel popolnoma naš jezik in imel srce za naše trpeče ljudstvo. Kot našinca in sina slovenske kmetske hiše koroške ga vsem svojim rojakom najtopleje priporočamo. Ob enem pozdravljamo z veseljem njegov prihod ter mu želimo najlepših uspehov v njegovem odgovornem poklicu. Slovenci, obračajte se z zaupanjem do njega, držeč se našega starega gesla: Svoji k svojim!

— **Smrtni padec.** 71 let stara Marija Jamšek je tako nesrečno v cerkev grede padla, da je bila na mestu mrtva.

— **Velenjska železnica se ne podržavi.** Dež. odbor štajarski je za sedaj odklonil ponudbo vlade, da se podržavi velenjska železnica, in je motiviral odklonitev z mnenjem, da bi trpela dežela, ako bi se železnica podržavila. Pogajanja se bodo še nadaljevala.

— **Anarhističen list v Trstu.** „L' Internazionale“ je naslov novega anarhističnega lista, ki je pričel izhajati v Trstu.

— **Vrchlicky mej slovenskimi dijaki v Pragi.** Člani slovenskega akademičnega društva „Ilirija“ v Pragi so priredili v proslavo 50letnice Jaroslava Vrchlickega slavnost v okrašeni dvorani „u Choděry“. Na slavnost je osebno prišel Vrchlicky. Predsednik Staré je izročil jubilantu dar „Ilirije“, krasno palmo s trakovi: „Slovenski akademiki slavnemu Vrchlickemu“. Za burnih klicev je sprejel pesnik ginjen palmo. Ni si prišel po ploskanje, ampak le zahvaljevat se je prišel Slovencem. Poslavljajoč se je obljubil, da podari društveni knjižnici svoja dela, ker je neki sedaj — naš dolžnik. Tako se je zanimal za razmere Slovencev praških, da je izrekel željo, naj bi se mu naznanjalo vse, karkoli se v „Iliriji“ godi. Dar Slovencev pa se sedaj že bliščí v Ferdinandovi ulici med vsemi darovi v prvi vrsti: „Slovenski akademiki slavnemu Vrchlickemu“.

— **Iz zapora pobegnil** je v Mariboru kaznjenec Franc Odlašek, doma iz Polšnika pri Litiji.

— **Pomiloščeni** so štirje kaznjenci v Mariboru.

— **Iz seje mestnega občinskega sveta v Kranju.** Gosp. Vinko Majdič je v sinočni seji stavil nujni predlog, da naj mestna občina kranjska stopi v dogovor z inženirjem Lindauerjem in železniškim ministrom za to, da bi se tržiška železnica ne izvedla na Struževo, ampak na Kranj pod Fidrom mimo Majdiča, kjer bi bil čez Savo zgoraj most za železnico, spodaj pa za vozove, in iztekala bi se železnica na kranjskem kolodvoru. Gosp. predlagatelj je bil mnenja, da bode ta projekt zaradi velikih krivin težko izvedljiv, vendar se vidi, koliko je vzdignil še celo predlagatelja znani članek »Slov. Lista« o tej železnici. V odsek za novi projekt so se izvolili gg.: župan Savnik, Vinko Majdič, dr. Stempihar, Pirc in Rakovec. — Nastavili so se mestni policaji: Gogola za 70 K, Iv. Perdan 60 K in na novo Josip Lastovec 50 K na mesec. — Klavnica je stala nekaj nad 39 tisoč kron, pa bo treba napraviti še vodnjak in drugo. — Lov občine Kranj se je oddal g. Dolenzu za letnih 40 K. — Hišnik v klavnici je postal Alojz Brezar z mesečnimi 50 K in stanovanjem. G. Sinkovec je pa dobil dovoljenje, da bode vrvaril na vrtu bolnice in ubožnice.

— **Sprememba posestva.** Hišo trgovca Karola Novaka v Trebnjem je kupil na razprodaji tuk. trgovec gosp. J. Lininger za 19.000 K.

— **Pomiloščeni** so kaznjenci tudi v Gradiški in sicer 5, v Begunjah je pa pomiloščenih 4 kaznjenk.

— **Vsled koriandoli izgubil oko.** Iz Zagreba nam poročajo: Na zadnji zabavi „Kola« v Zagrebu je neka dama vrgla nekemu uradniku koriondoli v oko. Skoro je začutil uradnik v očesu silne bolečine in oko mu je silno oteklo. Zdravnik je izjavil, da bo izgubil oko in morda celo oba očesa. Nedavno je na sličen način neki trgovec iz Siska prišel ob oči.

— **Samomor dvanajstletnega dekleta?** Iz Prevalj pišejo: Izgubila se je 12-letna šolarica Marija Kučej. V soboto zvečer (dne 14 febr.) je bila doma kaznovana in zato je zapustila dom in se ni več vrnila. Domači so začeli kmalu slutiti nesrečo. Poraševali so po njej in jo iskali povsod okoli, a zastonj. Nikdo je ni videl, nikdo ni ničesar o njej slišal. Ali je ponesrečila, ali pa si je sama poiskala v valovih smrt, se ne ve.

— **Sejmi po Slovenskem** od 2 do 7. marca. Na Kranjskem: 2 v Novem mestu, Radečah, na Vrhniki in na Uncu; 3. v Št. Janžu na Dol., Črnomlju in Preski; 5. v Škocijanu in Sodražici; 7. v Zalogu. — Na slovenskem Štajerskem: 2. na Planini in Cirkovcah; 3. v Ljutomeru, na Vranskem in Gor. Ponikvi; 4. v Ptuju; 7. v Slov. Gradcu. — Na Koroškem: 2. v Št. Lenartu; 4. v Milštatu in Špitalu. — Na Primorskem: 2. v Hrpeljah; 5. v Gorici; 6. v Glemoni.

Novice iz Amerike.

§ **Organizacija Slovencev v Ameriki** Odbor zveze slovenskih duhovnikov v Ameriki je sklenil, dobiti tri kandidatinje za slovenske šolske sestre in šest dijakov za semenišče; izda se kratek navod in pouk za Slovence v stari domovini, ki se nameravajo izseliti v Združene države; izda se mali katekizem za slovenske šole v Ameriki.

§ **Slovenski koncert v New-Yorku.** Slovensko pevsko društvo „Slavec“ v New Yorku je priredilo koncert v proslavo Valentina Vodnika Udeležba iz slovenskih in avstrijskih krogov je bila velika.

§ **Ponesrečeni Slovenec** V Calumetu je plast kamenja zasula Martina Mavrina. Na glavi mu je udrta črepinja. Umrl je v bolnici.

§ **Igro „Sv. Neža“**, katero je izdala »Slovenska krščanskosocialna zveza«, predstavljajo jako pridno tudi ameriške Slovenke. Nedavno so jo predstavljale pred razprodano Golobičevo dvorano v Jolietu članice družbe Marijinih otrok.

§ **Slovensko pevsko društvo »Jugoslovan«** se je ustanovilo v Calumetu.

§ **Rejenka zastrupila reditelje.** Corming, N. Y.: Trinajstletna Nellie Kinzeley, rejenka zakonskega para Kinzeley, obstala je, da je svojima rediteljema sistematično v malih količinah podvrgla strup, da jih s poti spravi ter postane lastnica njunega premoženja. Gospa Kinzeley postala je zaradi zastrupljenja za delo nesposobna.

§ **Ameriški Hrvatje Štefanu Radiću.** Štefan Radić je še mlad po letih; no, po preganjanjih, ki jih je že moral prestati od strani Khuen-Hedervaryjevega zistema, je že dorasel, zrel, cel mož in velik rodoljub. Na njegovi strani so pa tudi vse simpatije vse nezavisne hrvatske javnosti. Danes moremo zabeležiti, ganljiv in — praktičen pojav teh simpatij. Hrvatje, živeči v New-Yorku, vedoči, da je ta vrli boritelj za pravo naroda tudi velik — siromak so mu odposlali 351 nabranih kron. V dotičnem pismu pravijo odpošiljatelji med drugim: »Tega Vam ne pošilja mecen, filantrop, ali bogat trgovec sebi v reklamo. To vam pošilja brat, reven delavec, kakor svojemu bratu v domovini, katerega bije knut današnjega zistema«.

§ **Čuden napredek.** Vredno je biti enkrat v New Yorku pri seji sodišč, v roku, ko ločujejo zakone. Velika sodna dvorana je na desni napolnjena z ženskami, na levi z moškimi. Človek bi mislil, da so gledavci, toda motil bi se. Vsi čakajo na ločivni odlok. Petdeset parov sodnik zasliši in loči v enem dnevu. Neki prav spretni sodnik jih je ločil devetdeset v enem dnevu. Dnevno časnikarstvo je vriskalo radosti: presegel je bil rekord. Ločiti se dati je že tako navadno, kot dati krpati čevlje. Otroke teh nesrečnih ljudij vidiš v dvorani v praznični obleki. Zensk že ni nič sram pri tem poslu in v družbi se o tem govori, kot bi bilo to kaj čisto navadnega. To je nasledek civilne poroke.

§ **Za omejitev premoženja.** Iz Washingtona se poroča: Senator Wellington je vložil predlogo za dostavek k državni ustavi, ki prepoveduje posest osebnega premoženja nad deset milijonov dolarjev vsakemu državljanu v Združenih državah. Predloga pravi, da je večje osebno premoženje, kakor gori navedena vsota, nevarno javnosti ter se mora izročiti zvezni državni zakladnici.

§ **Zopet nov trust.** V New Yorku se je obdržavala konferenca izdelovavcev kovčegov. Shod je posledica novega gibanja za združitev obeh sedanjih družb izdelovavcev, od katerih je bila ena na vshodu, druga na zapadu. Tudi izdelovavcem potrebščin za kovčege se je namignilo, naj se pridružijo trustu, ki bo kapitalizovan z 20 milijoni dolarji.

§ **Davek na neoženjene.** Iz Topeka Kans. se javlja: Zastopnik Campbell je danes vročil v zbornici predlogo, naj se odobri postava za obdačenje vseh zdravih samcev med 40. in 65. letom z vsoto 50 dolarjev na leto, ter vseh zdravih samic med 35. letom z vsoto 25 dolarjev na leto. Dobljena vsota naj se porabi za šolski sklad. Odstavek v predlogi sega celo tako daleč, naj se zapleni plača vseh neoženjenih državnih uradnikov v korist šolskega sklada. Ta del je zlasti naperjen proti governerju Baile y in njegovemu namestniku Hanna, ki sta oba neoženjena, in za kojih roko je v zadnjem času zaprosilo več tisoč žensk.

§ **En milijonski bankerot.** »Arnold-Turf kompany« in šest drugih tvrdk iste vrste so naznanile insolvenco. Več ko milijon funtov (okoli 24 milijonov kron) je izgubljenih, in okoli sto tisoč oškodovanih. Pri ustanovitvi te zveze so se obljubovale velike dividende, ki so se sprva tudi izplačevale. To je učinilo, da so vreli iz vseh delov dežele ter polagali tu svoje kapitale. Tudi več duhovnov je med oškodovanimi akcijonarji.

Ljubljanske novice.

Jubilej sv. očeta proslavi »Slov. krščansko soc. zveza« prihodnjo nedeljo za moški oddelek Zbirališče je točno ob pol 9. uri zjutraj v veliki dvorani »Katoliškega Doma«, od koder odkorakajo udeleženci z zastavo v nunsko cerkev, kjer bo ob 9. uri sv. maša. Po sv. maši odkorakajo v »Katoliški Dom«, kjer se ob pol 11. uri dopoludne vrši v okrašeni dvorani slavnost s petjem moškega zbora, živo podobo in slavnostnimi govori. Iz posebne prijaznosti sodelujejo gg. pevci »Katoliškega rokodelskega društva« in še nekateri drugi gg. pevci. Somišljeniki, zberite se prihodnjo nedeljo ob pol 9. uri zjutraj v velikem številu v »Katoliškem Domu«, da dostojno proslavimo velikega socijalnega Leona XIII.!

Odbor.

Javno predavanje slovenske krščansko-socialne zveze bo v ponedeljek dne 2. t. m. ob poluosmi uri zvečer (ne v torek), na predvečer petindvajsetletnice kronanja papeža Leona XIII. S pomočjo skioptikona se bodo kazale slike iz Rima. Preodčeval jih bo g. Ant Jarc, tolmačil pa g. dr. Mih. Opeka.

Zlobne vesti o Ljubljani. Neki nemški časopis v Würzburgu je prinesel vest, da je bil na pustni torek v Ljubljani strašen potres. List je poročal, da so v stolnici popadali vsi kipi na tla in da je posebno mnogo škode v trnovski cerkvi. S takimi poročili Nemci hočejo škodovati Ljubljani.

Glavni nabor za deželno stolno mesto Ljubljano se bo vršil letos 20. in 21. marca v »Mestnem domu« na Cesarja Jožefa trgu, in sicer 20 marca za one zunanje mladeniče, katerim se je dovolilo priti k naboru v Ljubljani, 21. marca pa za mladeniče, ki so pristojni v Ljubljano. Začetek ob 8. uri dopoldne.

Olepšava javnih šetališč. Tudi letos bodo tivolski nasadi primerno preurejeni; pred vsem dobi park pod gradom nekoliko spremenjeno obliko. Poskrbeti pa bo za to, da se psi ne bodo spuščali v park in onesnažali cvetličja in gredic.

Oprava v deželnem dvorcu — izvzemši dvorano — je popolnoma dovršena. Delo sta izvršili domači tvrdki Naglas in Doberlet. Zlasti mobilije so nekaj izrednega. Fino delo, primeren slog, vsaka stvar na pravem mestu, slehern predmet dovršen in mojstersko izdelan, zlasti pa se odlikuje oprava v deželnega odbora posvetovalnici in v pisarnah odbornikov po izredno fini izdelavi. Pri teh mobilijah zastopan je tudi italijanski slog. Vse to delo hvali mojstra. Dvorana še ni opravljena, manjka ji še marsikaj. „Laibacherica« je v svojem poročilu postopala nekam pristransko, ko je gosp. Naglasovo tvrdko skoraj do cela ignorirala. Čemu, ne vemo. Mi smo mnenja, da je dati vsakemu svoje, in tudi čast komur gre!

Kolesarjev se je do zdaj naštelo nad 3000, ki imajo v mestu številke. Med temi je seveda tudi nekaj tacih z dežele.

Tujcev je bilo ta mesec v Ljubljani približno 1850, mej temi največ potnikov, potujočih domačinov, a tudi mnogo krivonoscev, ki obletavajo s svojimi „taškami“ mesto in deželo za »g'schäft«. Drugače pa ti čifuti Slovencev ne poznajo.

Društvena godba priredi koncert jutri v nedeljo v restavraciji gosp. Kenda „Pri Gambrinu“. Člani se vstopnine prosti, nečlani plačajo 40 vinarjev. Začetek ob osmi uri zvečer.

Za stavbinska dela v Ljubljani bo letos treba okolu 2000 delavcev. Ob Knaflovi ulici na bivšem Koslerjevem vrtu postavi »Narodna tiskarna« trinadstropno poslopje. Ob Malih čolnarskih ulicah bo zgrajena vila gospoda A. Bučarja. Delavsko stavbinsko društvo zgradi zopet pet hiš. Prostor za stavbo velikega mejnarodnega hotela »Union« se izkopuje.

Mestnim eksekutorjem je namestu umrlega g. Friderika Drenika imenovan g. Franc Sturm.

V deželno bolnico so pripeljali Lucijo Schott, pastarico v Žerovnici. Dne 25. t. m. je na cesti spodrsnila in padla ter si zlomila levo nogo.

Za kruhom. Danes ponoči se je odpeljalo 172 Hrvatov v Ameriko in 150 pa na Nemško. S Kranjskega je šlo v Ameriko 15 oseb.

Dobrodelno društvo tiskarjev na Kranjskem priredi jutri dopoludne ob 9. uri v hotelu Lloyda svoj redni občni zbor.

Občni zbor pevskega društva „Ljubljana“ bode jutri popoludne v restavracijskih prostorih „Narod. doma“.

Prostor za bodoče tržnice je zdaj spraznen. Nanj so se naselile kmetske prodajalke s živili. Na Mestnem trgu in Pred škofijo ni dovoljeno več prodajati živil, kar je popolnoma umestno. Čujemo, da se bodo zidovje in stene Mahrovih poslopij primerno olepšale.

Ljubljanski prisiljenci bodo, kakor doznajemo, tudi letos uporabljali se na deželi. Odposlala se bodeta dva večja oddelka, eden na Kras (zasajat drevesnico v Košano), drugi odide na Jesenice. Tu so zgradili zanje prostorno barako, kjer bodo tudi po zimi prebivali. V baraki bo prostora za kuhinjo, za spalnice paznikov in prisiljencev.

Občinske volitve v Ljubljani. Politični odbor ljubljanske soc. demokracije je sklenil principijelno, da se letos ne udeleži občinskih volitev, ako ne bo posebnega povoda za udeležitev.

Razstavo umetnega vezenja je priredila tvrdka Singer & Comp. šivalnih strojev v hotelu »pri Maliču“ v Ljubljani. Vstop je brezplačen.

Kotiček za liberalce.

„Edinost“ citira. Iz reškega »Novega lista« seveda. Kadar najde ljuba »Edinost« kje le trohico blata, s katerim bi se dalo omazati našo stranko ali posamezne njene člane, „Edinost“ ne štedi svojih čistih, nepristranskih prstov, da bi ga ne pograbila in z veseljem ne prezentirala svojemu občinstvu. — „In merito“ sicer ne bomo odgovarjali, ker je dobila „Edinost“ primeren odgovor od merodajne strani, toliko pa lahko povemo tržaški koleginji na uho, da bi si mi trikrat premislili ponatisniti tako problematično vest, kakor jo je z očividnim zadovoljstvom posnela ona, da je namreč dr. Šusteršič po neki tretji osebi ponujal vladi vse glasove svojega kluba proti plačilu in contanti. „Edinosti“ bi se vendar moralo zdeti malo sumljivo, da »Novi list« tega mešetarja naravnost ne imenuje, ako ve zanj; saj bi bila vest s tem le še senzačnejša in bi razkrila še marsikaj, ne samo »nepoštenost« osebe toliko neljube »Edinosti«. (Seveda, „Slavija“ inserira zopet v »Edinosti«, neka oseba je morda tudi zopet prejela kaj za svoje posebne zasluge za »Slavijo« (recte liberalce) in tako se je čolnič naše „Edinosti“ — brez krmarja kakor je! — zopet oddaljil od zlate srednje poti ter približal — Charibdi.)

Občinske volitve na Rakeku pred upravnim sodiščem. Tako trdi »Narod« in dostavlja, da pojde župana in njegove pristaše na Dunaj zastopat g. dr. Šusteršič na občinske troške, akoravno je

baje v občinski seji ugovarjal »napredni« član odbora. Z Rakeka pa se nam poroča: Boter je slišal zvoniti, pa ne ve kje. Zato nehote barva »naprednjake«, ki komaj čakajo »svojega zastopnika« iz obč. seje. Odbor je res sklenil s 14 proti 1 glasu, naj načelnika opravičencev zastopa g. dr. Susteršič, ki je itak častni občan. O troških se ni govorilo, še manj sklepalo. Upravno sodišče samo izjavlja, da more pooblaščenca pred sodiščem zastopati odvetnik. Tega naši »naprednjaki« menda sami ne pričakujejo, da si bomo najeli dr. Tavčarja. Najlepše pa je, da je naš boter vložil pismeno pritožbo na dež. odbor zoper sklep, ki se ni izvršil. Da, naprednjaki pa še katero pogruntajo!

Ne hodite z maslom na glavi na solnce! V »Narodu« so namazali nekateri liberalci iz Črnega vrha o č. g. Severju toliko laži, da je sedaj dopisune sram pred ljudmi. Kar uganjajo nekateri liberalci, podtikajo svojim nasprotnikom. Kot odgovor smo prejeli zanimive podatke, ki obsegajo deset točk najzanimivejših liberalnih nastopov v Črnem vrhu. To bo še-le gradivo, ne le o gotovih »pomotah« ampak tudi »zmotah«. Liberalci v Črnem vrhu, pazite da ne začnemo: »Kol s kolom!« Od povsod naj nam pošljejo take podatke, pa bo skoro mir!

Žirovski liberalci, takozvana stranka »konjske fige«, imajo na razpolago devet mest za častne občane (bojé se pri hodnje občinske volitve). Zasluga za občino se ne zahteva. Komur se sline cede po časti — zadostuje že par litrov vina in ena potica ali pa dva litra fižola.

Poročilo za inteligenco. „Narod“ piše, da je „nekje“ „župnik najprej sebe ustrelil, potem pa svojo ljubimko.“ „Inteligenca“ bo tudi to verjela.

Književnost in umetnost.

* **Za veliki ruski koncert,** katerega priredi v Ljubljani slavna pevka Marija Ivanova Gorlenko-Dolina iz Peterburga, solistinja ruskega carja in kontra altistinja peterburške dvorne opere, v soboto dne 7. marca s sodelovanjem »Glasbene Matice«, se kaže veliko zanimanje med koncertnim občinstvom. Vstopnice in sedeži za ta koncert se že sedaj dobivajo v trgovini gosp. J. Lozarja na Mestnem trgu. — Slavna umetnica koncertuje 2. marca na Dunaju. Program ljubljanskega koncerta prijavimo v prihodnjem tednu. Za Ljubljano bo koncertovanje tako slavne pevke umetnice nekaj posebnega.

* **Slovensko gledališče.** Danes »Senkresne noči«. V torek se ta predstava ponovi. — 6. marca koncert zbora Nadine Slavjanske. — 8. marca Franchettijeva opera »Asrael«. — Na to pride skoro na vrsto „Viljem Tell“ in nova Parmova opera »Amazonke“. — S tem bo konec sezone.

* **Novi akordi.** Zbornik za vokalno in instrumentalno glasbo. Urejuje dr. Gojmir Krek. Vsebina ravnokar izišle 5. številke: Slika: Josip Procházka. 1. Emil Adamič „Spominski list« za klavir. 2. Josip Procházka »Poslednja noč« za višji glas in klavir. 3. Emil Komel »Fugirana predigra« za orglje. 4. Dr. Anton Schwab »Slanica“ za moški zbor. 5. Risto Savin „List v album« za klavir. 6. Dr. Gojmir Krek »V brezupnosti“ za en glas in klavir. 7. Emil Adamič „V gozdu« za mešan zbor. 8. Josip Procházka »Bolne rože“ za višji glas in klavir. 9. Dr. Gojmir Krek »Povejte ve planine« za mešan zbor. Izhaja 6 krat na leto 1. vsakega drugega meseca. Cena za leto 8 kron, za pol leta 4 krone 50 v. Posamezni zvezki 2 kroni. Založništvo L. Schwentner Ljubljana.

Makedonija.

Kako je v zahodni Makedoniji? (Dopis iz Bitolja, 22. febr.) Srbski kmetje so se navadno tukaj odpočili saj po zimi, ker so jih v tem času albanski in turški zločinci pustili pri miru, kateri so se navadno v zimskem času sem umaknili in tukaj polagoma zapravljali — ne da bi koga nadlegovali — kar so po leti ukradli in priropali. V sedanji zimi nima prebivalstvo miru; turški vojaki in orožniki opravljajo gori omenjene službe: kradejo in ropajo, in sicer oni, ki bi morali ljudi varovati. Z izgovorom, da iščejo orožje vstašev, preiskujejo hiše, ustavljajo ljudi in vzamejo, kar dobé. Častniki jemljejo pri kupcih blago in ne plačajo nič, in ta vzgled posnemajo navadni vojaki.

V Strugi se je dogodilo sledeče: Arnavt, mohamedanec, po imenu Dejar, je imel nekaj posojila pri svojem najemniku Jovanu iz Misleševa. Jovan je prignal nekega dné par volov v mesto, da jih prodá in poplača dolg. To se mu ni posrečilo, ter je prignal vola žalosten zopet domov. Ko je Dejar zaslišal, da je Jovan že doma, gre tje in najprej ga pretepava, potem hoče onečastiti njegovo sinaho. Jovan ne more prenesti te surovosti, skoči na Turka, prime ga za vrat in drži toliko časa, da ga zaduši. Nato zbeži v gozd. Stvar je bila vsakemu jasna, in kaj so storili turški uradi? Iskali so Jovana in, ker ga niso mogli dobiti, vjeli so štiri druge kmete, ki niso imeli s tem nič opraviti, in jih vrgli v ječo. Dva so celo na potu zajeli, ko sta peljala slamo v Strugo, da jo prodasta. Takih slučajev je brez števila.

Značilen slučaj se je zgodil v Peštanah. Dva Turka, znana razbojnika, sta odšla od tukaj v Elšane. Na poti jih napadejo Bolgari in ubijejo. Turki, da se maščujejo za svoje rojake, ubijejo v vasi Elšane 16 srbskih kmetov in v Peštanah župana; v prvi vasi še zažgo 3 hiše in ranijo več ljudij. — Taka je turška pravičnost: ako nima krivca, kaznuje nedolžnega.

Zulal-beg, policijski uradnik (mudir) iz Djukaza, sreča v vasi Radoždi turškega hajduka Ismajla. Skuša znanega roparja ujeti, toda Ismajl zbeži. Zulal se jezi in iz jeze udari na pravoslavni monastir sv. Petke na Ohridskem jezeru. Preišče samostan z izgovorom, da išče hajduka, in ko ga ne dobi, trpinči igumana, menihe in služabnike, dasiravno je dobro vedel, da bi ti hajduka ne pustili v hišo, tem manj pa skrili.

Z Grškega prihaja vest, da se je zbrala četa okoli Nauma Roka in da hoče vstopiti v službo Turčije proti Bolgarom. Enak namen imajo grški častniki in podčastniki. — Tako delajo kristijani proti kristijanom!

* * *

Iz Prizrena. Turčija nadaljuje mobilizacijo; ne kliče sicer vse vojske, ampak vsacega druzega moža. Jetnike spuščajo iz ječ in jih oblačijo v redifsko uniformo. V ječi ostanejo le tisti, o katerih se boje, da bi zbežali z orožjem in obleko. Razmere so hujši, ker je dobil Temsi paša ukaz, ne krotiti arnautski upor in za to se hudo godi srbskemu prebivalstvu. Arnautom katolikom je ukazal škof Prizrenski Prokša, da ne vstopijo med turške orožnike (zaptije). Ker pa so ti katoliki pod protektoratom Avstrije, je to dejanje škofovo zelo podučno, odkod da prihaja ta sapa.

* * *

Turška hinavščina. Iz Carigrada prihajajo tudi danes vesti, ki odločno zatrjujejo, da se Turčija oborožuje. Čudno je res, da se Turčija še nadalje oborožuje, ko so jej sedaj vendar popolnoma poznane zahteve velesil glede reform v Makedoniji in ko je te zahteve celo vsprejela. Čemu je potem potrebno pripravljanje na vojno. Ona naj te reforme izvede, pa mirna — Makedonija! Ali ravno v tem grmu tiči zajec: Turčija je predloge glede reform res vsprejela, a vsprejela jih je po svoji stari navadi ravno v to, da jih ne izpolni in zato se sedaj pripravlja na vojno.

Najnovejše vesti.

Carigrad, 28. febr. Ni dvoma, da afera od pondeljka ima politično ozadje. Sluti se, da je v mestu več shajališč, kjer se nemiri netijo. V hiši, katero so turški vojaki naskočili v pondeljek, so našli dva zaboja z orožjem in dinamitom.

Kolin, 28 febr. Tukajšnji časopisi poročajo: Tajnik ruskega poslaništva v Carigradu Tiglow se je izjavil, da je mir v Makedoniji napraviti le, ako se da Makedoniji avtonomija. Turčija reforme ne bo vzprejela. Koncem meseca marca bruhne v Makedoniji vstaja, katere nasledki bodo jako usodni za svetovni mir.

Sofija, 28. febr. Bolgarska vlada je dobila vznemirljiva poročila iz Makedonije. Turške čete prodirajo vedno dalje. Iz Carigrada se poroča, da je neki albanski polk, v katerem se je pojavilo gibanje za upor, dobil zapor v vojašnici.

Solun. Turške straže na črnogorski meji so pomnožene, ceste zastražene. Četa Albancev je napadla ječo Kačanicko, oprostila 30 jetnikov. V Strumici so izvršili Bulgari poulične uboje.

Sofija. Dasiravno oficijelni krogi molče, vender se splošno tukaj reforme obsojajo kot nezadostne. Prvi list, ki je v tem smislu začel pisati proti reformam, je »Preporec«. »Večerna pošta« imenuje projekt velesil mednarodnim cinizmom, kaže vojsko in ustajo. Vendar pa eden del Makedoncev hoče počakati uresničenja reform, predno nastopi z vso odločnostjo.

Izpred sodišča.

„Žrtev razmer“. Značilno za »Narodovce« je, da radi konfiskacije tako podlega podlistka, kakor je bil iz nemških brošur posneti »Žrtev razmer«, tako kriče. Tako umazani, kakor v tem pogledu slov. liberalci, niso niti židje. Te dni se je pri tuk. deželnem sodišču vršila obravnava o ugovoru dr. Tavčarja proti konfiskaciji. Deželno sodišče je konfiskacijo potrdilo. Mi se v blato „Narod.“ podlistka ne bomo dalje spuščali. Privoščimo liberalcem, da se valjajo v tem blatu in se v njem zaduše.

Porotne obravnave v Ljubljani se prično prihodnji ponedeljek dne 2. marca in sicer pride v ponedeljek na vrsto 26 let stari Anton Zagar radi napada na slovensko igralko gdč. Kreisovo, dalje delavec Janez Jerše z Viča radi tatvine; dne 3. marca 49 let stara čevljarjeva soproga Antonija Dolenc in delavka Ivana Zupan radi tatvine; 4. marca 40 let stari delavec Jernej Matešič iz Ivanjega Sela radi poskušenega zavratnega umora, nasilstva in motenja vere. Dne 5. marca proti pisateljici Zofki Kveder radi razžaljenja časti in g. Antonu Skubicu radi razžaljenja časti.

Pred celovškimi porotniki bo 11 in 12. marca stal že večkrat od duhovske oblasti disciplinirani duhovnik malteškega reda Tomaž Mašek, obtožen tatvine in poskušanega zastrupljenja svojega župnika.

Predsednik — čudak. V Chateau-Thiéry na Francoskem je sodni predsednik Magnaud, ki je znan zaradi svojih neobičajnih razsodb. Tako bi n. pr. moral obsoditi človeka, ki se je priplazil v neko pekarno in ukradel hleb kruha. Ko se je pa dokazalo, da je tat videl, da ni nikogar v prodajalnici, je Magnaud tata oprostil in obsodil peka, ker je ta, ne pazeč na svoje blago, sam dal priliko lačnemu človeku za tatvino. Takih razsodb je napravil še več in vse na sličen način utemeljil. Neki založnik jih je zbral in izdal v posebni knjigi. V zadnjem času je Magnaud zopet tako razsodil, kakor dandanes ni ravno navada. Neki Bovvier je bil bogat, a je postal velik zapravljivec. Njegova obitelj mu je hotela dati varuha, češ, da jo bo spravil na beraško palico. A predsednik je razsodil, da se človeku, ki si je v svesti svojih umskih zmožnosti, radi razsipnosti nikakor ne sme dati varuha, ker ima tak človek pravico zapravljati svoje premoženje, kakor mu drago, in če bi ga kdo pri tem oviral, bi kršil princip lastninskega prava.

Proces Cattani - Humbert. Po preteku sedmih dni se je pretečeni teden zopet pričela obravnava. »Le Journal« poroča, da je vspeh preiskav ta, da se je dognalo, da je res leta 1883., ko je Terezija Humbert prvikrat govorila o skrivnostni dedščini, v Cannes umrl bogat angleški pustolovec Crawford, ki je zapustil dvestoinpetdeset milijonov frankov.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani

Mesto pogorelo. Mesto Steinbach je, kakor se poroča iz Monakovega, popolnoma pogorelo. — Poskušeni samomor dveh dečkov. Na nekem berolinskem kolodvoru sta dva dečka sprožila nase dva strela iz revolverja. Ranila sta se smrtno. Zapustila sta pismo, v katerem sta podpisana Karol Wohlrath in Maks Eitze. — Francoski benediktinci ustanove veliko tovarno likerja v Piemontu. — Enajstkrat oženjen. Na Dunaju so prijeli nekega Maksa Spitzerja. Na Dunaju je bil ta slepar šestkrat, v Ameriki trikrat in na Ogrskem dvakrat oženjen. Vse žene še žive. Nedavno se je hotel dvanajstič zaročiti. — Stavka v tobačni tovarni. V Rimu stavkajo delavke cigaret. — Zolovo knjižnico prodali so včeraj v Parizu. V knjižnici je bilo 2500 zvezkov. — Hišina zloglasen zločinec. V stanovanje ravnatelja anglo-avstrijske banke Lukasa v Budimpešti so včeraj prišli detektivi ter prijeli ravnateljevo hišino. Na policiji se je pokazalo, da hišina ni bila ženska, ampak v žensko preoblečeni zloglasni zločinec. — Trije vojaki dezerterji. Od 84. pešpolka v Kremsu so obenem pobegnili vojaki Schlesinger, Besahovsky in Oberländer. — Staro rimsko ladijo so zasledili v Lago Maggiore mej Govignano in Gatteo. Te dni se delajo priprave za dvignenje. — 29 let po nedolžnem zaprt. Neki, sedaj 66letni Jean Chales je bil l. 1875 radi umora obsojen v dosmrtno ječo. Njegov sin je sedaj dobil dokaze za njegovo nedolžnost. — Nenavadna vročina po zimi. V Schallaburgu na Goren. Avstrijskem so imeli dne 23. t. m. opoldne 24° R toplote, gotovo nenavadna prikazen po zimi.

Statistika samomorov. Neki dunajski list prinaša statistiko o samomorih v avstro-ogrski armadi. Svota teh samomorov je v primeri s statističnimi podatki drugih velevlasti prav velika. Pretečeno leto se je umorilo 151 vojakov, poskušenih samomorov je bilo 53; skupaj 204 slučaji ali 2·28%. Poleg tega je bilo tudi pri domobrancih 37 samomorov in 10 poskušenih samomorov; skupaj tedaj 47 slučajev ali 1·87%.

Do spopada je prišlo v Budimpešti 19. t. m. med pekovskimi mojstri in pomočniki, ki se je končal z izgredi. Pomočniki so razbili več prodajalnic in okna okrož. blagajne. Mnogo jih je zaprtih.

Električna hiša, ki se ziblje. Prav posebne vrste reklamo je uvedlo v zadnjem času neko podjetje za elektrotehnična dela v okolici Čikage. Majhno vilo v slogu planšarske koče, ki se da razdreti, in ki ima štiri elegantno opremljene sobe, prenašajo od kraja do kraja, okoličane pa vabijo s posebnimi vabili, naj si ogledajo »električno kočo« tekom enega tedna od devetih zjutraj do desetih zvecer. Kdor se povabilu odzove, tega precej pri vhodu vsprejme eden nalašč za to odločenih uslužbencev in ga vodi po hišici. Tu se vidijo najraznovrstnejše in najnovejše električne naprave, kakor ventilatorji, svetilnice najnovejše vrste, najpopolnejši telefoni in telegrafi, baterija za električno kuhinjo — vse seveda deluje. Ko človek vse to vidi, si nehote zaželi tudi sam takih stvari, in marsikdo si naroči pri podjetju kako tako napravo. In čez teden dni se odpelje električna hiša v drugi kraj.

Kaj se vse dobi v želodcu? Kirurgično glasilo iz New-Yorka poroča o neki operaciji, ki je res izvanredna in značilna. Neki Brocklyn je poskusil, presenečen od Barnumovega fenomena, istega posnemati. Začel je požirati jeklena peresa, urne verižice, gumbe i. t. d. Videč, da mu to nič ne škoduje in ga nič ne ovira, sklene se popolnoma izobraziti v svoji umetnosti. Začel je tako hrano v večji množini požirati in se producirati po kavarnah. A čez par tednov začuti v želodcu bolečine, da je moral iti v bolnico in se dati preiskati. Doktorji mu sklenejo odpreti želodec in z operacijo odstraniti pogoltnene predmete. Koliko je bilo začudenje, ko so našli enajst kilogramov različnih predmetov v njegovem želodcu: poleg jeklenih peres so dobili verižice iz niklja in bakra, katerih ena je bila dolga nad tri metre, potem veliko ključev, žrebljev, gumbov i. t. d. Pri drugi operaciji, ki se je vršila nekoliko pozneje, so mu drob popolnoma izpraznili in očistili, izmetavši iz njega zopet kakih pet kilogramov takih predmetov. Po drugi operaciji je bolnik popolnoma ozdravil.

Roman egiptovske princesinje. Tudi one v orijentu so začele! V Kairu je provzročila velikansko senzacijo vest, da je soproga princa Djemil Ponsoun paša, princesinja Nemet Allah Hamen, sestra egiptovskega khediva, zapustila svojega moža in svoje petletno dete ter je pobegnila v Trst, ker se hoče poročiti z nekim avstrijskim grofom. Princesinja je še jako mlada, še-le v 20. letu svoje dobe. Omožila se je bila v 14. letu. Njenemu dosedanjemu možu je 30 let in je že štiri leta svetovalec na turškem poslaništvu na Dunaju. To je bogat človek in ima do 600 000 frankov letnega dohodka. Živel je sijajno in njegovo stanovanje na Dunaju je pravo čudo vztočnega luksusa. Njegova soproga je nenavadna orijentalska krasotica, ki se je popolnoma oprijela evropskih običajev. Nosi se jako elegantno po pariški modi in zahaja v družbe, česar ne delajo druge žene članov turškega poslaništva. Radi tega so jej tudi zamerjali. Pred dvema letoma je morala čuti huda očitanja od strani svojega brata, podkralja egiptovskega. Začetkoma je živela s svojim možem v srečnem zakonu, ali par let sem so začela nastajati nesoglasja, tako da je moral njen brat zopet intervenirati. Ali ta intervencija ni imela vspeha, kajti princesinja je skušala pred malo časom vzeti si življenje, ali je bila rešena. Sedaj pa je zapustila moža in dete. Kakor javljajo iz Kaire, so že storjeni koraki za ločitev zakona. — Pa naj še kdo skuša tajiti zmagonosno napredovanje proti orijentu naše — evropske civilizacije!

Tolstoj o princesinji Lujizi. Poročevalec londonskega »New York-World« je pred kratkim sporočil Tolstoju, da sta Giron in nekdanja prestolonaslednica Lujiza izjavila, da so k njihovemu begu mnogo pripomogli nauki Tolstojevi in da so takorekoč ti nauki in po njih Tolstoj sam vzrok bega. Tolstoj je poslal iz Jasnaja Poljana, kjer sedaj prebiva, sledeči odgovor: »O begu nesrečne gospe, o kateri ste mi poročali, ne maram izreči nobene sodbe. Pisano je namreč: »Ne sodi, da ne boš sam sojen.« A trdim in mislim, da to po vsej pravici, da ne dobite v vseh mojih spisih vrste, ki bi tako počenjanje odobravala. Jaz sem kristjan in kot takemu mi mora biti sveto načelo, da moramo svojo srečo, svoje veselje žrtvovati za blagor drugega. V tem slučaju pa je ravno nasprotno. Ta gospa ni samo uničila mir svojega možа in svojega tasta, ampak tudi svojih otrok, izmed katerih trpi najstarejši grozne muke in bo trpel vsled sramotnega dejanja svoje matere celo življenje. Ta nesrečna gospa je vso to bol in sramoto samo radi tega provzročila, da je mogla s tem neznačajnim Gironom pobegniti in sebi pripraviti malo kupico trenotnega veselja. To je moje naziranje o tem sramotnem dogodku, s katerim se brez vzroka bavi cel svet.«

Utopila se je iz strahu. Nedavno se je pripetil blizu Novega Vinodola žalosten slučaj. Neka 16 let stara služkinja je služila v Senju, pa je nekaj zagrešila in pobegnila. Njen gospodar se je brzojavno obrnil do žendarmerije v Novem Vinodolu, da naj pazi, kam se bo dekle obrnilo. Ko jih pa slednja za seboj zapazi, skoči v morje. Orožniki so sicer od zadaj klicali, naj počaka, da ne nameravajo nič hudega. A ona je ven-

darle skočila v morje in utonila. Mrtvo so potegnili iz vode in jo pokopali na novljanskem pokopališču.

Društva.

(Slavnostni večer) v proslavo 25-letnega papeževanja Nj. svetosti sv. očeta Leona XIII. priredi v nedeljo, dne 1. sušca 1903 dekliška Marijina družba v Škofjiloki v veliki dvorani „Rokodel. doma“. Začetek točno ob 5. uri. Vspored: 1. Slavnostni govor, govori Josipina Košir. 2. Fr. Ferjančič: »Venček narodnih pesmi“; 3. Ant. Foerster: »Domovina«; 4. Anton Nedvěd: »Nazaj v planinski raj“; popeva družbeni zbor. 5 „V zadregi.“ Igrokaz v treh nastopih. 6. „Pri gospôdi.“ Veseloigra v dveh dejanjih. Priredil A. Cadež. Vstopnina: Sedeži I., II. in III. vrste po 1 kroni, IV., V. in VI. vrste po 80 vin., ostali sedeži po 60 vin. Stojišča po 40 vin.; za družbeno stojišče 30 vin. Predstojništvo dekliške Marijine družbe.

(Društvo za varstvo živali.) Kot ustanovnica kranjskega društva za varstvo živali pristopila je z ustanovnim doneskom 50 K gospa Marija Ban, soproga tiskarnega voditelja v Ljubljani. Naj bi blaga gospa našla mnogo posnemalk.

Darovi.

Poslani našemu uredništvu.

Za škofove zavode: Gosp. F. K. S. v Ljubljani, 5 K.

Bog plačaj!

— **Občeznano dajó Mautner-jeva napojena semena za krmsko repo najobilnejši pridelek.** Prav tako izvrstna in nepresežna so tudi Mauthnerjeva zelenjadna in cvetlična semena.

Telefonska in brzojavna poročila.

Kranj, 28. febr. Nadzornik Andrej Žumer umrl ob pol. 4. uri popoldne.

Železniki, 28. febr. Danes popoldan je umrla gospa Marija Thaler, roj. Lavtar v Železnikih. Pogreb v ponedeljek popoldan.

Dunaj, 28. februarja. V torek bo zbornica končala debato o mladoeških nujnih predlogih. V sredo, četrtek in petek bo izvršila prvo branje proračuna, naslednji teden prične s prvim branjem nagodbe.

Dunaj, 28. febr. Nemška kršč. soc. delavska društva v Avstriji proslave jutri jubilej sv. očeta. Za slavnost kršč. soc. delavcev na Dunaju se delajo velikanske priprave. Slavnostno zborovanje bo v mestni hiši.

Dunaj, 28. febr. Od zasutih dveh delavcev so včeraj dobili enega mrtvega. Njegovega tovariša še sedaj ni najo.

Reka, 28. febr. Tukajšnja tovarna torped je dobila od Francoske naročilo, naj izdela 30 torpednih ladij.

Gradec, 28. februar. Iz Weisenbacha se poroča, da so imeli te dni ondi opetovano rumeno meglo, katerše ondi doslej še nikdar niso videli. Nakrat je nastopila silna vročina in v vzduhu je dišalo, kakor bi se igala šota. Prebivalstvo je vznemireno.

Praga, 28. febr. Naval na nemško češko hranilnico je vedno večji. Hranilnica je razpisala nagrado za one, ki izvadijo tiste ljudi, ki raznašajo vesti, da so se v hranilnici zgodile večje defravdacije. Včeraj je vzdignilo zopet nad 400 strank svoje vloge.

Budimpešta, 28. februv. (C. B.) Med poslancem Rathom in velikim županom Hamosem se je vršil radi znanih dogodkov v zbornici danes dvoboj na sablje. Oba sta lahko ranjena. Po dvoboju sta se nasprotnika zopet spravila.

Budimpešta, 28. febr. Bolezen ministra Fejervaryja postaja vedno resnejša.

Plauen, 28. febr. Iz raznih krajev ležele se poroča o močnih potresnih sunkih.

Padova, 28. februv. Avstrijski rezervarji na potu v Rim, so tu namesto v Bologni prenočili, ker je Bologna vsa prenapolnjena tujcev.

Berolin, 28. febr. Nemški prestolonaslednik je včeraj zapustil vseučilišče v Bonnu. Jutri nastopi svoje potovanje v orijent. 15. marca pride v Carigrad.

Berolin, 28. febr. „Berliner Tagblatt“ poroča doslej nepotrjeno vest, da sv. oče radi močnega prehlajenja trpi na hudem kašlju. Telesni zdravnik dr. Lapponi je sv. očetu zapovedal popoln mir. Radi tega tudi ni bil sprejet kardinal Gruscha, ki je došel z dragocenim darom. Ako se zdravje sv. očetu ne poboljša, je vprašanje, se bodo li vršile velike slavnosti 3. marca. Sveti oče je v postelji in je jako truden vsled mnogobrojnih sprejemov preteklega tedna. Zdravniki so v skrbeh.

Amsterdam, 28. febr. Razburjenje med delavskimi masami vedno bolj narašča po vsej državi. Delavstvo se hoče do skrajnosti boriti, da strmoglavi novi zakon o kaznjivosti stavk železničarjev. Generalna stavka ni več daleč. Vojaštvo je pripravljeno. Vsa Holandska je razdeljena v dva tabora in bati se je, da se ne prične meščanska vojna. Železničarji pravijo, da so pripravljeni vzdržati stavko več tednov. Tudi drugi delavci se izjavljajo v istem smislu, vendar pišejo nekateri listi, da se bo tudi tu generalna stavka ravno tako ponesrečila, kakor ona v Belgiji.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 746·0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra. v mm.	Temperatura po Celsiju	Vetrovi.	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
27	9. zveč.	741·9	6·6	sl. zah.	oblačno	0·0
28	7. zjutr.	738·6	6·3	sr. jzah.	oblačno	
	2. popol.	736·7	9·8	p. m. jzah.	»	

Srednja včerajšnja temperatura 6·3° normale, 1·1°.

Žitne cene

dné 28 februarja 1903

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za spomlad	K	7·26	do	7·63
Rž za spomlad	„	6·94	„	6·95
Koruza za maj-junij 1903	„	—	„	—
Oves za pomlad	„	6·38	»	6·39

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za april	K	7·64	do	7·65
Pšenica za oktober	»	7·61	„	7.62
Rž za april	„	6·69	„	6·70
Oves za april	„	6·10	„	6·11
Koruza za maj (1903)	„	6·20	„	6·21
Koruza za julij	„	6·28	»	6·29

(Efektiv).

Dunajski trg

Pšenica banaška	K	8·20	do	8·60
» južne železnice	„	7·60	„	8·—
Rž » »	„	6·80	»	7·10
Ječmen » »	„	6·30	„	7·20
„ ob Tisi	„	6·40	„	7·75
Koruza ogrska	„	6·25	„	6·55
» »	„	6·30	„	7·75
Činkvánt »	„	7·35	„	7·45
» »	„	6·90	„	7·30
Oves srednji	„	6·55	„	6·75
Fižol	„	7·—	„	14·—

Dunajska borza

dné 28. februvarija.

Skupni državni dolg v notah	100·70
Skupni državni dolg v srebru	100·70
Avstrijska zlata renta 4%	121·—
Avstrijska kronska renta 4%	101·30
Ogerska zlata renta 4%	121·05
Ogerska kronska renta 4%	99·60
Avstro-ogerske bančne del.nice 600 gld.	15·80
Kreditne delnice, 160 gld.	681·50
London vista	240·10
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117·07½
20 mark	23·42
20 frankov (napoleondor)	19·08
Italijanski bankovci	95·55
C. kr. cekini	11·31

Večje posestvo

na Gorenjskem, blizo industrielnih krajev in 50 minut hodá od železniške postaje Podnart oddaljeno; obstoječe iz enonadstropne hiše, gospodarskega poslopja z obokanim hlevom, vse v dobrem stanu, z velikem sadnim vrtom, 56 oralov gozda, čez 8 oralov njiv, 11 in pol oralov travnikov, nekoliko pašnika, se iz proste roke vse skupaj ali pa le en del proda. K hiši in hlevu napeljana dobra pitna voda-studenčnica. Večina travnikov namaka se s to izvrstno vodo, kar pripomore k več nego do dvojnega pridelka. — Pojasnila daje iz prijaznosti **T. Sušteršič,** grajščinski oskrbnik v Radovljici. 261 2—1

Oskrbnik

sedaj v graščini, oženjen, brez otrok, želi takoj nastopiti drugo službo. Njegov naslov pové upravništvo „Slovenca“. 206 3—3

Družinska pratika

za l. 1903

je izšla v 2. izdaji

in se dobiva pri **I. Kordiku, H. Ničmanu, I Korenčanu** in **V. Petričiču**.

18letno, krepko dekle, iz poštene družine; zmožna tudi nemščine

išče službe

pri kaki boljši hiši; naslov I. Š. V. pošta Zalog pod Ljubljano post. restante. 249 1—1

Konjski kovač se sprejme

takoj v službo pod jako ugodnimi pogoji pri Urban Weberjevh nasled. na Zalemlogu pri Železnikih. 252 3—1

Naznanilo.

Podpisani naznanja preč. g. g. poverjenikom, sl. občinstvu in odjemalcem mojih izvirnih platnic za

„Zgodbe sv. pisma“

naj blagovolijo potrpeti 14 dni, da napravim nove platnice, ker so mi prve pošle; obenem se zahvaljujem preč. gg. poverjenikom za izkazano mi pismeno pohvalo za lično, trpežno in solidno delo „Zgodb sv. pisma.“

Fr. Breskvar

knjigovez, Filipov dvorec poleg frančiškanskega mostu, Ljubljana. 257 1—1

Leopold Tratnik

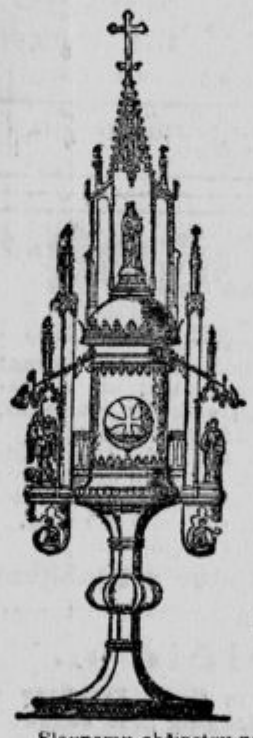

pasár in srebrar v Ljubljani,

Sv. Petra cesta št. 27

se priporoča prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojništvom in dobrotnikom cerkvá v strokovno umetno izdelavo raznovrstnega

cerkvenega orodja,

kakor:

tabernaklje, monštrance, kelihe, svečnike, lestence, svetilke itd.

iz zanesljivo najboljšega kovinskega blaga.

V zalogi pa ima mnogo že **izgotovljenih, krasnih predmetov.**

Stare predmete prenavlja, posrebri in pozlati po najnižji ceni.

Slavnemu občinstvu pa priporoča **lastne izdelke in veliko zalogo električnih svetilk** v raznih oblikah, **prenareja tudi stare svetilke** v uporabo električne razsvetljave. — Postrežba zanesljivo točna, cene nizke. 726 15—12

Dobre ure cenó s 3letnim jamstvom razpošilja tovarna ur v **Mostu**

HANNS KONRAD

trgovina z urami in zlatnino Most (Brüx) št. 234, Češko.

Dobre rem. ure iz nikla gl. 3·75
Prave srebrne rem. ure „ 5·80
Pristne srebrne verižice „ 1·20
Budilniki iz nikla „ 1·95

Moja tvrdka je odlikovana s s c. kr. orlom, z zlatimi in srebrnimi svetinjami in ima na razpolago na tisoče priznanskih pisem. — Cenik s podobami brezplačno. 573 100—86

Mlad mož

vsestransko izobražen z izbornimi večletnimi spričevali kot poslovodja, vešč računstva, slovenskega in nemškega jezika popolnoma zmožen, išče primerne službe. Vstopi lahko takoj. — Ponudbe sprejema iz prijaznosti uredništvo „Slovenca“. 259 3—1

Organist in cerkvenik

se išče. — Dobra plača. — Oženjeni prosilci, vešči kakega rokodelstva imajo prednost. — Več pové iz prijaznosti upravništvo „Slovenca.“ 250 3—1

VABILO

na

VII. redni občni zbor

hranilnice in posojilnice v Št. Vidu pri Zatičini

registr. zadruga z neomejeno zavezo,

koji se vrši

v nedeljo, 15. marca 1903

ob 3. uri popoldne

v Št. Vidu štev. 2.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva
2. Poročilo računskega pregledovalca.
3. Odobritev računskega sklepa za l. 1902
4. Volitev načelstva, računskega pregledovalca in njega namestnika
5. Slučajnosti.

Ako bi bil ta občni zbor radi nezadostnega števila zadružnikov nesklepčen, vrši se pol ure pozneje drugi občni zbor, ki bode sklepal brez ozira na število navzočih zadružnikov.

251 1 **Odbor.**

VABILO

k

rednemu občnemu zboru

hranilnice in posojilnice v Selcih

registr. zadruge z neomejeno zavezo,

kateri se bo vršil

v nedeljo, dné 15. marca 1903

ob ½4. uri popoldne

v uradnih prostorih hranilnice in posojilnice.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo računskih pregledovalcev.
3. Odobritev računov za leto 1902.
4. Volitev načelstva
5. Volitev računskih pregledovalcev.
6. Sprememba pravil.
7. Slučajnosti.

258 1—1 **Načelstvo.**

VABILO

na

redni občni zbor

hranilnice in posojilnice v Mošnjah

registr. zadruge z neomejeno zavezo,

kateri se bo vršil

v nedeljo, dné 15. marca 1903

ob 3. uri popoldne

v šolskih prostorih v Mošnjah.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva
2. Poročilo računskega pregledovalca.
3. Odobritev računa za l. 1902
4. Volitev načelstva
5. Volitev računskega pregledovalca in njega namestnika
6. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

255 1—1 **Načelstvo.**

Vabilo

k

občnemu zboru

hranilnice in posojilnice v Ribnici

reg. zadruga z neomejeno zavezo

ki bode

v nedeljo, dne 8. sušca 1903

ob ½4. uri popoldne

v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva
2. Poročilo nadzorstva
3. Odobritev letnega računa za l. 1902
4. Volitev načelstva
5. Volitev nadzorstva
6. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

260 1 *Načelstvo.*

Emajlirani in porcelanasti

higijenični pljuvalniki

natančno po predpisu

v največji izberi

se dobivajo najcenejše pri tvrdki

FRAN KOLLMANN

trgovec s steklenino in s porcelanom

v Ljubljani, Mestni trg. 263 12–1

---

275 1–1

Mejnarodna panorama

v Ljubljani, Pogačarjev trg.

Fotoplastična umetnostna razstava

Danes, v soboto 28. febr.

Zadnji razstavni dan

Potovanje skoz slikoviti

Tegernsee

in njega zanimivo okolico.

V nedeljo, 1. do 7. marca

Potovanje po

slikovitih Alpah

in velezanimiva hoja na

Montblanc.

Odprto vsak dan, od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 9. ure zvečer

---

Pozor!

Kdor želi dobre, pristne, fine **slivovke** ali **tropinovca** nad pol hektolitra kupiti naravnost od producenta, naj se obrne do posestnika Orehovaca, gospoda **Dragotin Fröhlicha,** pošta **Sv. Peter-Orehovac** na **Hrvaškem.** 223 8–2

Najizvrstnejše in najboljše

tamburice

izdeluje in razpošilja

prva siseška tvornica tamburic

J. Stjepušin,

Sisek (Hrvatsko).

Odlikovana na pariški izložbi l. 1900, ter na milanski izložbi l. 1896.

Zraven tamburic in skladb za tamburice prodaja razna glasbila kakor: gosle, citre, kitare, mandoline, harmonike, okarine itd., za koje se pošlje poseben cenik s slikami.

Veliki ilustrovani cenik se pošlje vsakemu franko in zastonj.
1310 6–6

„ANDROPOGON“

(Iznajditelj **P. Herrmann,** Zgornja Poljskava)

je najboljše, vsa pričakovanja prekašajoče **sredstvo za rast las,** katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nenavadnimi vspehi izkušena in zajamčeno neškodljiva tekočina, **ki zabrani izpadanje las in odstrani prahaje.**

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasli lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno brado. Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice **3 krone.** Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani

pri gospodu 274 (31)

Vaso Petričić-u.

V zalogi imajo tudi gg. **E. Mahr in U. pl. Trnkóczy v Ljubljani, A. Rant v Kranji,** in **lekarna „Pri angelju“ v Novem mestu.**

Preprodajalci popust.

---

239 3–3

Razglas

V svrho oddaje še ostalih del, to je:

1. zidovni oboki,
2. dela v cerkvenem čolnu, prezbiteriju in v prizidkih,
3. na koru za orglje,
4. dozidanje zvonika

pri kuracijski cerkvi v Trnju, občina Št. Peter na Krasu, vršila se bode **manjševalna dražba v četrtek, dné 5. marca 1903 ob pol 9. uri dop. na lici mesta,** to je **v Trnju.**

To se daje podjetnikom, kateri se zanimajo za ta dela, s pristavkom vedeti, da so načrti in proračun **do 4. marca 1903** pri podpisanem uradu na vpogled razpoloženi.

C. kr. okrajno glavarstvo v Postojni,

dné 23. svečana 1903.

Naznanilo.

Kdor hoče poceni in dobro blago, naj naroči moj novi veliki cenik, kateri je gratis. Posebno priporočam novosti v stenskih urah z novim stolpovim bitjem.

Vsa popravila točno in ceno, umetna delavnica v I. nadstropju. Za obilni obisk se najtopleje priporoča

Fran Čuden

urarski trgovec in posestnik v Ljubljani.

exportna tvrdka na debelo in na drobno, član švicarskih tovarn Union, založnik c. kr. drž. dolenjskih železnic.

Šivalni stroji, posebno za domačo rabo

256 1 **prav poceni.**

Higijenične pljuvalnike

natančno po predpisu 222 3–2

priporoča

Andrej Druškovića naslednik

Valentin Golob

v Ljubljani trgovina z železnino **Mestni trg 10.**

Cena pljuvalnikom 1 K 40 h, pri naročbi 10 komadov poštnine prosto.

Dobivajo se tudi 50 cm visoka železna stojala.

Priporočilo!

Umetni in trgovski vrtnar v Ljubljani **Alojzij Korsika**

priporoča svojo bogato **semensko zalogo,** katera je edina na Kranjskem, strokovno urejena semenska trgovina, ter ima vsa **krmska, zelenjadna** in **ovetlična semena,** prava in dobro kalilna, za katero kakovost jamčim, nadalje imam mnogovrstne **ovetlice v loncih,** sveže in suhe **palme.** Izdeljujem tudi sveže in suhe **vence** in **šopke** z trakovi in napisi in vse sploh v mojo stroko spadajoče predmete po najnižjih cenah. — **Ilustrovani cenik za l. 1903 se dobi brezplačno.**

Za obilno naročbo se priporoča

z odličnim spoštovanjem

240 10–2 **Alojzij Korsika.**

Lepa domačija

v bližini Bleda

obstoječa iz gospodarskih poslopij, njiv, travnikov in gozda, na katerem se redi lahko dvanajst in več glav živine, se odda pod jako ugodnimi pogoji v **najem.** Prilika je tudi za postranski zaslužek. — Naslov pové upravništvo. 202 3–3

Dobiva se v vseh knjigotržnicah

MALI VITEZ

Pan Volodijevski

Zgodovinski roman, spisal H. Sienkiewicz

Po poljskem izvirniku poslovenil Podravski.

Roman izide, bogato ilustriran, v 20 do 25 sešitkih po 40 h. Vsakih 14 dni se izdaja en sešitek.

Založila knjigarna

Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani.

111 20–9

St. 36/pr. 229 3–3

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje

službo stražnega nadzornika

v deželni prisilni delavnici v Ljubljani

z letno plačo 1.600 K, prostim stanovanjem ter s pravico do dveh v pokojnino vštevnih petletnic po 100 K.

Prosilci morajo dokazati, da so dovršili vsaj štiri razrede kake srednje šole, da so usposobljeni za službovanje v kaznilnicah ali prisilnih delavnicah, da so v govoru in pisavi popolnoma zmožni slovenskega in nemškega jezika, ter da niso še prekoračili 40. leta.

Prednost imajo taki prosilci, kateri so vešči tudi še laškemu jeziku.

Pravilno opremljene prošnje so predložiti podpisanemu deželnemu odboru

do 25. marca 1903.

Deželni odbor vojvodine kranjske.

V Ljubljani, dné 25. februarja 1903.

Razstava

izdelkov umetnega vezenja

na šivalnih strojih Singerjevih

v poletnem salonu hotela „pri Maliču“ v Ljubljani

združena z brezplačnim podučevanjem v vezenji.

Vsi razstavljeni predmeti so izdelani na izvirnem šivalnem stroju 246 3–1

Singer Central Rollin.

Otvori se razstava

v ponedeljek, dne 2. marca 1903.

Najvišja odlika

„Grand Prix“

na Pariški razstavi l. 1900.

Vstop prost.

Odprta je vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure zvečer.

Z največjim spoštovanjem

SINGER Co.,

akc. družba za šivalne stroje

v Ljubljani,

sv. Petra cesta štev. 4.

Živila MAGGI so najboljša.

Največje vrednosti za vsako družino.

Maggi za zabelo

daje juham, omaki, sočivju itd. nenavaden, čvrst, prijeten okus.

Zadostuje malo kapelj.

Steklenica od 50 h višje.

Juhe v tabletih.

Tablet za 2 porciji 15 h.

Magijeve juhe v tabletih omogočijo urno, **samo s prilivanjem vode**, napraviti krepko, lahko prebavljivo in zdravo juho.

19 različnih vrst.

Consommé- in Bouillon-skatlice.

1 Consommé-škatlica za 2 porciji najfinejše močne juhe 20 h.

1 Bouillon-škatlica za 2 porciji močne mesne juhe 15 h.

Se takoj napravi z vrelo vodo brez drugega dostavka. 904 17

Jeden poskus bolj prepriča, kakor vsaka reklama.

Je dobiti v vseh prodajalnicah kolonijalnega blaga, delikates in dišav.

1357 14

ANTON PRESKER

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 16

se priporoča čapreč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo

izgotovljene obleke

posebno na **haveloke** v največji izberi po najnižjih cenah.

Imetelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov.

Za otroške bolezni,

za katere je tako pogostem potrebno kisline imajočih sredstev, posebno opozarjajo zdravniki na

MATTONIJEV GIESSHÜBLER naravna alkalična kislina

ki je posebno pripravna zaradi svojega milega vpliva in jo toraj zapisujejo pri **želodčni kislini, škrofeljnih, krvicah, otoku šlez** itd., in ravno tako pri **kataru sapnika** in **oslovem kašlju.** (Dvornega svétnika Löschnerja monografija o Giesshübl Sauerbrunn. IV 38—8

Izvirek: **Giesshübl Sauerbrunn,**

Glez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih

Prospekti zastonj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zaloga pri **Mihael Kastner-ju** in **Peter Lassnik-u v Ljubljani**

Važno za bolne na želodcu!

Brez zslastnost, težave v želodcu, slabost, glavobol vsled slabega prebavanja, razne želodčne bolezni

takoj odstranijo znane

Grady-jeve kaplje za želodec

(Marijaceljske).

Na tisoče zahvalnih in priznalnih pisem!

Cena steklenici z navodilom rabe **80 h**, veča steklenica K **1.40.**

Dobiti po lekarnah.

Glavna zaloga **v Ljubljani: lekarna „Pri zlatem jelenu“**, Marijin trg št. 4 (Jos. Mayr).

Svarimo pred ponarejanjem, pristne Marijaceljske kapljice za želodec morajo imeti varstveno znamko in podpis *A. Grady* 1161 12—5

Pekarija

se dá v **najem** za več let v Kranju s stanovanjem vred po ugodni ceni vsled smrti gospodarja. — Več se izvé pri lastnici Jeri Hafner v Kranju, Savsko predmestje štev. 29. 201 3—3

Pisarna za posredovanje pri prodaji in nakupu posestev

Iv. Nep. Plautz-a v Ljubljani

Rimska cesta št. 24

priporoča za dobro naložitev kapitala pri

„konverziji rent“

graščine, posestva na deželi, vile na Bledu in ob jezerih na Koroškem, gostilne na deželi in v mestu, manjše in velike hiše za stanovanja v Ljubljani in v predkrajih Vodmat, Glince, Vič in Šiška ter stav. porcele od 2 K m^2 viš.

146 4—3

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Kongresni trg št. 19

sprejema vsak delavnik od 9.—12. ure dopoldan hranilne vloge ter jih obrestuje

po $4\frac{3}{4}$%

to je: daje za 200 Kron 9 Kron 50 h na leto.

Rentni davek plača hranilnica sama.

Simon Pogačar l. r.
predsednik.

Andrej Zamejc l. r.
stolni dekan,
I. podpredsednik.

Dr. Vinko Gregorič l. r.
II. podpredsednik.

Rajko Samsa l. r.
ravnatelj.

1469 11

---

204 (2—2)

Razglas.

Za zgradbo **dvorazredne ljudske šole na Brdu pri Lukovici** se razpisujejo naslednja dela:

1. zidarska	cenjena	. . .	K 15.847·—
2. kamnoseška	„	. . .	„ 1714·02
3. tesarska	„	. . .	„ 4757·79
4. mizarska	„	. . .	„ 1733·—
5. ključavničarska	„	. . .	„ 3167·12
6. kleparska	„	. . .	„ 750·91
7. pleskarska	„	. . .	„ 439·12
8. slikarska	„	. . .	„ 90·40
9. lončarska	„	. . .	„ 498·—
10. steklarska	„	. . .	„ 371·55

ki se bodo oddajala ali posameznim, ali skupno jednemu podjetniku po manjšalni dražbi dné 16. marca t. l. dopoldne na Brdu; ali po pismeni, ali ustmeni ponudbi proti 5% varščini. Načrti s proračunom so na vpogled v župnišču na Brdu.

Matija Slak
predsednik krajnega šolskega sveta.

Nič več telesnega zaprtja, ako se vživa

Huss-ova pogača.

Zaloga: **Dunaj, XVIII., Ladenburggasse 46.** Prospekt brezplačno. — Pošiljatev za poskušnjo: 12 kosov franko 3 K po povzetju. 72 52—6

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,

v Knezovi hiši,

obrestuje hranilne vloge po 110 95—29

$4\frac{1}{2}$ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406,

Telefon štev. 57.

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup

Ta 32 let z največjim uspehom rabljeni **prsni sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje** in **redilnost,** telo **jači** in **krepi.** Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za **narejanje krvi,** raztopljive **fosforno-apnene soli,** ki so v njem, pa posebno pri **slabotnih otrocih** pospešujejo **narejanje kostij.**

Cena steklenici 1 gld. 25 kr. = 2 K 50 h, po pošti 20 kr. = 40 h več za zavijanje.

Svarilo! Pred izdelki pod enakim ali podobnim imenom, ki pa so po **sestavi** in po **učinku** vsa različna **posnemanja naših izvirnih preparatov** že 33 let obstoječega podfosfornastega kislo-apnenega-železnega sirupa svarimo in toraj prosimo, izrecno zahtevati **Herbabny-jev apneno-železni sirup** in gledati na to, če ima vsaka steklenica pristavljeno uradno vpisano varstveno znamko.

Edina izdelovalnica in skladišče:

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII./1, Kaiserstrasse 73—75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod. 141 20—12

V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih: **v Ljubljani:** M. Mardetschläger, G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, J. Mayr; **Celje:** O. Schwarzl & Co., M. Rauscher; **Reka:** F. Prodam, G. Prodam, A. Schiedler, Ant. Mizzan; **Breze:** G. Elsässer dedič; **Sovodenj:** F. Kordon; **Celovec:** P. Hauser & J Pichler, P. Birnbacher vdova, J. Kometter, V. Hauser & R. pl Hillinger; **Št. Vid:** A. Schiebl; **Trbiž:** J. Siegl; **Trst:** C. Zanetti, A. Sutina, A. Filippi, J. Serravallo, E. pl. Leitenburg, P. Prendini, M. Ravasini; **Beljak:** Jobst & Schneider, L. Assmann; **Črnomelj:** F. Haika; **Velikovec:** J. Jobst, **Volšperk:** J. Huth.

Tovarna pečij in raznih prstenih izdelkov

Alojzij Večaj

Ljubljana, Trnovo, Opekarska cesta, Veliki stradon št. 9

priporoča slav. občinstvu in preč. duhovščini svojo **veliko zalogo barvanih prstenih**

pečij in štedilnih ognjišč

kot: rujavih, zelenih, belih, modrih, sivih, rumenih itd., kar najbolj trpežnih in po modernih modelih izdelanih. **Cene nizke.** 36 52-9

Lastni izdelek.

Ceniki franko in brezplačno.

Na prodaj sta

2 križeva pota

jeden 95 cm visok velja gld. **65.—**
drugi 150 „ „ „ „ **250.—**

pri 211 12—3

FR. TOMAN-u,

podobarju in pozlatarju v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 1.

J. SOKLIČ

v Ljubljani, Pod Trančo 1

priporoča prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestih in na deželi **izborno svojo zalogo**

cilindrov, mehkih in trdih klobukov, turistskih klobukov, čepic.

po raznovrstnosti blaga primerno nizkih cenah.

Tovarniška zaloga

lodnatih klobukov

c. kr. dvornih založnikov A. J. Pichler v Gradci. 273 12—14

Prva tržaška destilerija za konjak

Camis & Stock v Barkovljah pri Trstu

priporoča domači

zdravilski konjak

po francoskem sistemu samo v izvirnih steklenicah, z nadzorstvenim zamašenjem preiskovalnice za živila in sladila **Dunaj IX**, Spitalgasse 31, ki je odobrena od vis. c. kr. ministerstva notranjih zadev. 1 steklenica **5 K**, ½ steklenice **K 2 60**.

V Ljubljani se dobiva pri tvrdkah: **J. Jebačin**, **Kham & Murnik**, **S. Kordin**, **A. Lilleg**, **A. Šarabon**, **Viktor Schiffrer**, **F. Terdina**.

22 30—16

Ustanovljeno l. 1832.

Prodaja na debelo!

Priznano najboljše

oljnate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja

po nizkih cenah

Adolf Hauptmann v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

176 3 **Električni obrat**

Ilustrovani ceniki se dobé brezplačno.

Stanje vlog 30. junija 1902: blizu 9 milijonov kron.

Najboljša in najsigurnejša „„ prilika za štedenje! „„

Denarni promet v letu 1901: čez 23 milijonov kron.

Preje: Gradišče št. 1,

LJUDSKA POSOJILNICA

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po 4½ % brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 30. junija 1902: 8,818.060 K 70 h. Denarni promet v l. 1901: 23,559.611 K 20 h.

HRANILNE KNJIŽICE se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. — Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dné 1. julija 1902.

Dr. Ivan Šusteršič, predsednik.

Josip Šiška, knezoškofijski kancelar, podpredsednik.

Odborniki:

Josip Jarc, veleposestnik v Medvodah.

Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano.

Dr. Andrej Karlin, stolni kanonik v Ljubljani.

Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani.

Matija Kolar, župnik pri D. M. v Polju.

Ivan Kregar, načelnik okr. boln. blag. v Ljubljani.

Frančišek Leskovic, zasebnik in blagajnik „Ljud. pos.“

Karol Pollak, tovarnar in posest. v Ljubljani.

Greg. Šlibar, župnik na Rudniku,

Dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani.

1236 14

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno **blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte** itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi **vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.**

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavljaje hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 691 52-39

Ana Hofbauer,

imejiteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Wolfove ulice 4.

Prva kranjska mizarska zadruga

v Šent Vidu nad Ljubljano

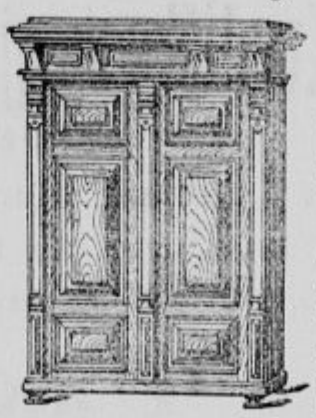

se priporoča sl. občinstvu v naročitev raznovrstne *temne in likane sobne oprave iz suhega lesa*, solidno izgotovljene, po lastnih in predloženih vzorcih.

Velika zaloga raznovrstne izdelane *oprave za salone, spalne in jedilne sobe* je na izbero cenjenim naročnikom v lastnem skladišču tik kolodvora v Vižmarjih. — V prav obilno naročitev se priporoča 42 **Jos. Arhar**, načelnik.

Nakup in prodaja vsakovrstnih **državnih papirjev, srečk, denarjev** itd. **Zavarovanja** za zgube pri **žrebanjih**, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — **Promese** za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev **naročil na borzi.**

Menjarica delniška družba

„MERCUR“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strubelgasse 2.

Pojasnila v vseh **gospodarskih** in **finančnih stvareh**, potem o kursnih vrednostih vseh **špekulacijskih vrednostnih papirjev** in **vestni nasveti** za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti **naloženih glavnic.** 134 166

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.